

3 Sayfa Koperatör

بۇھىسى

مېھىيە: ٦٦٧

مەكىن دىكىدر . بىناءً عليه توركىاده سرمایه عمومىت اعتبارىلە تجارت سرمایىسى ماھىتىندە قالىقى مەكتوبى . يعنى توركىا بۇرۇۋوازىسى انجاق اووروپا قاپىتالىزىمىنكى بىر قۇرغۇنى او لاپىلە جىڭىدر . و انجاق بونكى ياردىملىك توركىا خلقنىڭ سىرىشىنلىكىن بىلە جىڭىدر . بىزجە « اقتصادى قورۇلۇش » دىن مەقصد توركىا اقتصاد ياتىك ، توركىا خلقنىڭ بىبۈك اکثرىتى تشکىل ايدەن ايشلەين خلقنىڭ يعنى چىفتىچى واىشىجى صەنفەتكە لەتە انكشاف و بۇوادىدە استقلال پىدا ايتىدى در .

ناسىل كە برقاچ أىي مەكتىبى و برقاچ أىي مەعلمەك موجودىت توركىا معارفەتكى قورۇلۇش دىكى دىكى ، ناسىل كە برقاچ أىي خستەخانەتكە و بىر قاج أىي طب دوقۇرۇك وارلىنى توركىا خلقنىڭ صحى صلاحى سايىلاماز ايسە عىنى سورتە برقاچ زىنگىن

زمان رېاپىز ، صەمىيى و جىدى اولىدىنە ئىشانىورز . بۇ معنادە آكلاشىلىش بىر قورۇلۇشكى تأمىنىي اىچمۇن تەقىيىب اولۇنماسى لازىم كەن اقتصاد پۇلتىقەسەنە داڭىز دوشۇنجه لەمىزى كەلەدەك مقالەلەر مەنەدە اىضاحە چالىشاجۇز . و . ن .

مجھول مىسىھلەك

ايلى !... بويىلەجە سرمایىدارلغىك يو كىسمەمىسى ابدى او لا جىقدى . انسان يېغىنلىرى ، او جوز استحصل واسطە . لرى شىكلەنە يىدىن بىتن او زىنلەر كومولەرك ، هەرسە دە زىيادە اسىراولىدۇچە ؟ يعنى زماندە اعلانىجىلىق او نلىرى اڭ زىيادە قازانچى بىراقان شىشى استھلەك ايدىجىي ما كەنلەرە قلب ايدىر . بۇ تىشتىت لزۇمىسىز مەصۇلات ايلە باشلار ؟ بوزوق ، مضر ، غير صحى مەصۇلات ايلە دوام ايدىر ؟ وەهايت يىكانە مەكىن اولان استھلەكى ، تىشكىلاتلى قتل ئامىل اولان مەصۇلات ايلە ختام بولۇر . بۇ صوك خصوصى استھلەك ، عصرى مخابىلەردىر .

محابىلەرك بىر مەصنۇعات مەدىنييە استھلەكى مىسىھلەسەنە اخىصار ايتىدىكى بىدىھىدر . او نلىر ، زمان زمان بۇتون سرمایىدارلغىك مشكلا تلىرىنى حل ايدىلر . لەكىن ، بىر دفعە باشلا迪يارمى ، ايانلماز بىر استھلەك - يعنى تىقۇن ئامىل او لورلۇر . و بۇ نوع استھلەكە اويان اعلانىجىلىق نەدر نە او لاپىلە ؟ لطفاً سوپەلەپىكىز ؟ منحصراً عىسەكىرلەك لەندە پروپاغاندا ، مەتاجاوز و ئەپپەرلەك تەرىيكتى دىكلى ؟ صوك محابىلە، قورقۇنچى اسلەحە - يعنى انسان حىاتى - صرفىتى اعتبرىلە بۇتون دىكىر محابىلەلىرى كىرىلەردى بىراقدى .

اعلانىجىلىق زمانىزدە احرار ايتىدىكى شان و شرف هەنوز بۇتون شىشعەسىلە قىصىدە و دىستانلارە كېمەدى . اعلانىجىلىق ، سرمایىدارلىق استحصلانە حاصل او صافدن بىر ، بلکىدە او نك اڭ بارز علامتىدەر . بىبۈك صنایع مەلکىتلىرنە تجارتى امته - سادە دلانە دوشۇنلار ئەن ايتىدىكى كېيى - بى احتىاجە جواب ويرمك اىچمۇن استحصل او لەماز : پاطرون او لا امتعىيى ، عەمال ايمىكەلە ايشە باشلار ؛ صوکرا او نلىرى پازارە سوق ايدىر ، نىتىجىيى بىكىر . اي كچ طلب ، عرضى - يعنى تىقۇن تىخىدە ئىدر . بۇ كا مىنى ، سادە جە مەصۇلاتى عرض ايمەنلەك ، بشىرىتىك طبىعە مەددود اولان احتىاجلىرىنى كافى درىجىدە سەرعتە آرتىر . مایەجىنى ، سرمایىدارلىق بۇيودىكە آ كلامغە باشلادى . تجارتى امتعە اعمالە متوازى او لارق ، بۇنلەرك استھلەكى ئامىن اىچمۇن صەنى احتىاجلىر اعمال ايمەنلەك لازمكىلەردى . بۇ احتىاج اعمالى ، اعلانىجىلىقنى باشقە بىشى دىكىدر . بۇ تفسىرە كورە ، جەھان اقتصادىتى خىالاتە - دائما نا ئام قالان حدودسىز ديو آسا استحصل و استھلەك دا ئەرىنى دوغۇر بۇيور . مادام ، كە اعلانىجىلىق هەنە او لورسە استھلەك ايتىرىمە جىك ، هەنە او لورسە استحصل

ایدلدیکی کبی، پک مدهش و مکمل برو اعلان اولان بویوک مطبوعاتک او قدر اوزون بر مدت دوام آیده ن شریانی سایه‌سنده عصری اولومی صوکنه قدر استهلاک اینکه راضی اولاچقلدر در.

بویوک محاربه بر یکی نوع انسان یارا تیر: مردم مستهلهکی، نام دیگر له مجھول شهید. بوتون اعلان‌لرده کورولان اشخاصک عرض ایتدیکی ایکرنج بر طرزده ساخته تبسی اوکاده ویرمکه‌تسبیث ایدلدی. مجھول شهید هیچ برشی عاشایه عرض اینتر؛ جونکه آنچق برآووج مردم پارچه‌سی ویا میترالیوز فشنکلاری تقدیم ایده بیلیر. او طوراً آلتنده در. قیریق کیکلری کیمسه کورمیه جلک اوحالده او زرینه محتشم بر آبده رکز اینکدن باشـه یا به جق ایش قالمایور.

بو صورته مجھول شهید، سرمایه‌دارلق استحصال واعلان‌خیلگنک حمهنی سیرینی صوک حدینه، عبـث بر درجه‌یه لزومی بر عصیانه قدر ایوشیدیرمش اولویور. یاشاهه جق شیلری، اکلندیره جلک و قدر منی تنزیل ایده جلک شیلری، اولدوره جلک شیلری استحصال! هر شیئی استحصال: مستحصال ایشك بو قورقونج تو سنه فعالیتی ممکن قیلان اعلان‌خیلقده. بو کون مستحصال ایشك یکانه وظیفه‌سی سرمایه یارا تقدر. اعلان‌خیل سایه‌سنده بشریت کنديسته خاص، صریح احتیاجلره مالکدر. و بو نلر قوتلرینک هدفلری تشكیل ایدر. بو حیاتی بداهتلره قارشی یارم عصر دنبری اعلان‌خیل فاصله‌سز بر مجادله آچشدـر. زیرا اوکا، اونک سرمایه‌دار افندیلرینه، نه اولورسه اولسون، حدودسز احتیاجلر لازمدر. زیرا مطلوب اولان پوله‌تله‌رلری (نه اولورسه اولسون) چالیشیدیرم سرمایه تراکم ایتدیرومک ایچون ممکن اولدینی قدر بوصورته استحصال اینکدر. خیال‌هالک اوینون مستهلهک غیر محدود نو عده و مقدارده مبایعاته کنديسته قاندیره بیلمک ایچون، هفکوره‌وی بر طرزده قرارسز بر مخلوق‌قدر. تسلیحات امتعه‌سنک ایجادی، بو مخلوقی عبـث بر تشبیه‌ر: کندی

بونک تیجه‌سی اولادق، خاصم دولتلر، ضروری بر طرزده، تاریخنده نامبوق اولان، رسی پروپاغاندای خصومت لوازنده اولان بو واسطه‌یی یارا تغه مجبور ایدیلر. بو محاربه سرمایه‌دارلق، طیق صلح انسانده اولدینی کبی حرکت ایتدی. ایشیدله‌مش مقدارلرده تخریب آلات وادوای و دمیر استحصال اینکله ایشه باشلاندی؛ بو نلر جهـله دوکولدی؛ عینی زمانده بو امتعه‌نک استهلاکنی: « انسان مالزمه‌سی » تشكیلات آلته آلتق لازمدی. بونی ده ثولومه کیدوب کوکس کرمک احتیاجنی صنی بر طرزده یارا تمقله تأمین ایتدیلر: سیویل رجال همان منحصرآ بوعالانخیلگ تشكیلات‌تجیلری اولدیلر. و بونک ایچون درکه اعلان آجته‌سی، فابریقه صاحبلرینه اطاعت ایتدیکی کبی، ملکی مقاملر، بوقدر طیقی بر طرزده « بویوک قرارکاه عمومیلر » ک امری آلته کیدیلر.

بو صودنه معاصر بورزوا حکومتلری حقیق مضاعف چهره‌لریله بزه کورونورلر: اونلر یالکنز سرمایه‌دارلق حاکیتک آلتلری دکل، عینی زمانده اونک اعلان‌خیل دلال‌لریدرلر. و هر سنه، هنعتلر نمر کز ایسـکجه، دولت، خلق‌جیلرک تختیل ایتدیکی « اجتماعی باریشمہ، مفکوره‌سندن اوزا قلاشیر؛ سرمایه‌دار اداره‌سنک بر اجرا آلتی وه مشروع ملی امللر » تسمیه اولنان صنی احتیاجلرک اعمال اولدینی بر مركزی آجته وضعیته دوشـر.

صنایع معدنیه صاحبلرینک زنکینشمه‌لری ایچون بـر یـده محارـبـه اـیدـلـهـسـی لـازـمـدرـ. صـنـایـعـ مـعـدـنـیـهـ مـیـلـیـوـنـلـرـهـ صـرـمـیـ اـعـمـالـ اـیدـهـ بـیـلـیـرـ؛ـ دـیـکـرـ سـرـمـایـهـ دـارـنـرـکـ اـحـتـیـاجـ کـوـسـتـدـکـلـرـیـ دـقـیـقـهـ دـاـعـلـرـ قـدـرـ دـمـیرـ وـ موـادـ وـ اوـنـلـرـکـ تـشـکـیـلـ اـیـسـکـلـرـیـ دـاعـلـرـ قـدـرـ دـمـیرـ وـ موـادـ اـقـلاقـیـ،ـ عـظـیـمـ بـرـمـسـمـلـکـ قـالـاـلـهـ اـحـتـیـاجـ حـسـ اـیـسـدـیـرـ.ـ بـوـ مـسـهـلـکـ کـتـلـهـ لـرـیـ فـیـ الـحـقـیـقـهـ،ـ طـبـقـیـ اـعـلـانـلـرـهـ شـوـوـیـاـ بـوـ بـوـزـوـقـ اـیـچـکـیـ وـیـاـ دـیـشـ طـوـزـیـ قـوـلـلـانـهـ سـوـقـ

« محاربه بی هیچ بوزمان او نو تمامالی ! » زیرا محاربه رزالتدر، سرمایه دار لغک پارلاق حقیقتیدر، او نک صلح زمانده کی ثابت و شانی تأثیری، حقیقت، عصیان. ایندیزیجی، مضاد طبیعت، بر قاریقاتوریدر. استحصالک اولدیرجی قاریقاتوری: استهلاک ماتم انکیز قاریقاتوری! بوتون بونلری بورزووالر او قدر آز قاریقاتوره بکزمه. تیورلردى؟ و محاربه لرنده صالحینتک دوامى او قدر ای حس ایدیورلردى، که صوکنه قدر حرب !

شعارینه غایت طبیعی بر طرزه صارل دیلر. بومعهوده پروپاغاندا، مک ظفری، مستقبل اولدیرجی امتعه امرافتانک استحصالی ایچون میلیونلرله نولولری سفر بر ایتمکه موفق اولماستنده، خرد و خاش اویش بر برجسدن صنم پاپرق متنوع تخریب آلتارینک استحصالی یعنی سرمایه دار لغک معنا ساز لغتی بر دین شکننه صوقاستنده ایشته عصری اعلان خبیلگ شاه اثری !

ناقل

سی۰۴

آنارشیزم نهدر؟

نظر یانجیلری، آنارشیست فکر لرک اک او زاق ماضیده موجود. یتلری ادعا ایدیورلر. قرون اولی یونان و قرون وسطی عرب فیلسوف فلسفیتک، اوون آلتتجی واون یدنخی عصر فرانسیز و انگلیز خیالبرستلرینک ائرلرند (با خاصه طوماس موروس، ایله، مورهالی) آنارشیست ایا. او لوژیسی رشیم حالتنده کوریبورلر. فرانسه انقلاب کبیری زمانده یاشایان (ویلیام غودوین) ک «عدالت»، امننده یازدینی کتابده آنارشیزم مفکوره سنک ایلک دفعه اولیق او زره بیوک بر صراحته موضوع بحث ایدلریکنی سویله یورلر.

فلسفه سنک اصلا « آنارشیزم » اسمی ویرمه مکله برابر، مقس شتیرنری آنارشیزمک ایلک نظریه جیسی او لارق قبول ایده بیلیز شتیرنرک (فرد و ملکی - unique et sa propriété) امننده کی کتابنده مدافعه ایندیکی فلسفه سپسته می قوتلی بر آنارشیزم فلسفه سی اساسلرینه اک مطابق قوتلی بر (فرد تجیلک - individualisme) چریانی توپید ایندی.

استخارینه سوق ایدر. حال بوكه وجود سیسیز اولمکه قارشی عصیان ایدر. صلح دوام ایندیکی مدتبه اجرتلى ایش شرائضی آتشده اک بسیط احتیاجلریله بیله آلای ایدیلن پروله تاریایی آیاقلاندیران عینی بشری عصیان حسلى، نهایت سرمایه دار لغک کورکودینه استحصاله قارشی محابیلرک باش قالدیر ماسی موجب اولور. بوکر بودن چیقمق امکانسزدر کوز قاشدیرجی ایچون بچیقمماز قارشیستنده بز. سرمایه دار لق بیکدیرمک ایچون استحصال ایدر، اقوامک احتیاجنے جواز ویرمک ایچون دکل. با احتیاجلری، دها استحصال انسانسته کورمه. من لکدن کلیر : بیکدیرمک، پروله تاریا لک بوتون قوتلرندن استفاده ایده رک یاشاما سنه مانع اولقدن عبارتدر. وبو سرخوشجه سه استحصاله منصب او لان عبیث استهلاک، ملی استخارلردن باشقه برشی اولمايان عصری محاربه لر تسویچ ایدر. سرمایه دار لق، اعلان خبیلگ صبر و نبات ایله هر دورلو بشری حس و ذوقدن محروم ایندیکی مستهلكدن صیاتی ده طلب ایچکه قدر واردر.

ده کل بزده، حتی آوروباده بیله معنایی کافی درجه ده و ضو هر و قطبیته آکلاشمامش مفهوم لردن بزیده « آنارشیزم » در. بر جوق کیمسه لرجه آنارشیست، سو سیاست، قوه و نیتیت، سهندیقا ایسیت. هپ عینی شیلدر، بوفکر و مسلکده او لان لردونیا لک راحت و حضورینی بوزمی؛ جمعیت آلت اوست ایچک، قانون و نظاملری، اخلاق و منطق قاعده لری آیاقلر آلتنده چیکننده مک ایسته بن، بر کله ایله موجود او لان شیشی یاقوب یقیق غایه سی تعقیب ایدن انسانلردر.

حال بوكه بو تعبیر یکدیگر، ضد مفهوم لری و مسلکاری افاده ایدیورلر. ومارقیست قومونیزم ایله آنارشیزم تلقیلری، سیسته ملری آراستنده براوچوروم وارددر.

آنارشیزم نهدر؟ . « آنارشیزم » ی دیکرسوسیالیست مسلکلردن و با خاصه مارقیز مدن آیران أساس فرقه نهدر؟ . بو سؤالره جواب ویرمند نهدر اول آنارشیست حرکتتک کوچوک بر تاریخیه سی یا پنچ فائده لی او لا جقدر. بر جوق آنارشیزم

آیدینلیق

حالده - جبرو شدنه ، السانک انسان طرفندن اداره و استئمارینه نهایت ویرمکی استهداف ایدن بر مسلک در .

أساساً - تشاگیده آثارشیستلر کتابی کشکلرندن بحث ایدر کن کوره جکمزوجمه . آثارشیست حرکتی صفت میزه سی هر زمان فردی حرکت ایدی .. مختلف فردی تشبیل نتیجه سی برچوق غربولر تشکل ایده و بو غربولر پروپاغاندا یاعق غایه سیله آرالنده اتفاقلر یا پارلر ، فده راسیونلر تشکیل ایده رلر دی که بوناردن دامعا بک آز نتیجه لر آله ایدیلر دی .

فقط بالکن بو تاریخی باقیش بزه آثارشیزم حقنده تام و صریع بر فکر ویره من . بو حرکتی داهما یقیندن تدقیق ایتك ، بو دوقتیک استناد ایتدیکی أساسلری اوکره عک لازم در .

ایلک نظرده آثارشیزم تعبیرینک کاف درجه ده صریع بر مفهومی افاده ایتدیکی ظن اولنور . چونکه (an - archie) کله لرندن مرکب اولان بو تعبیر لفت معناسته کوره : حکومتیز رژیسمز ، حاکسز ، قانونسز ، السانک انسان اوزرینه دوغریدن دوغریویه حاکم اولادینی بر جمعیت دیکدر . باشیجه آثارشیزم نظریه جیلری آثارشیزمی بوصورله تعریف ایدیورلر . فقط اصل مشکلات بوراده ده کلدر ، اونلار ، قانونسز ، حکومتیز اولان بو جمعیتک نه اولدیغی عینی صورته ایضاخ ایتمه بورلر . هر نظریه جی بونی کندی تلفیسه کوره تصویر ایدیور . اکر باقونین ، قروپوتکین ، مالاستا ، الیزه ره قلو . نک ذکرلری یکدیکر به مقایسه ایدیله جک اولورسه کوریلر که بوناردن همباری ، دیکرلرینک تعریف و توصیف ایتدیکلری آثارشیدن بالکن بوس بونون باشقا ده کل عینی زمانده اولنرک نامیله ضدی بر آثارشی تعریف ایمکددر .

حقیقتده آثارشیزم ، دونیامک ، حیات بشرک عاماً (افسی - subjective) بر تصور و تلقیسی در . هر کس ، آثارشی بی کندی آرزوسته ، من اجنه ، حسیانه ... شخصیته اک موافق شکله تصور ایدیور ، و هر نظریه جی ، کندی آثارشیزمی ، جمعیت حقنده کی کندی خصوصی تصور و تلقیسی تعریف ایدیور ، و نقطه نظری مدافعته ایتك ایچون برچوق فرضیه لر ، خویال ، تصورلر . اینجنبه قاب اولیور .. برکره دوشونگزکه ، بیوک نظریه جیلری بوالده اولورسا ، ایکنچی ، اوچونچی درجه ده اولانلر نه او لاجفلردر . بونک ایچوندر که « نه قادر آثارشیست واره » ، او قادر آثارشیزم وارد دیک هیچ ده یاکلش اویاز ..

مثله ، آثارشیزمک باباسی او لادق قبول ایدیان (برودون) ای آلام ... بو برودون ، یازیلرینک هیچ برنده ، اجتماعی ایده آلی حقنده هیچ بر صریع فکر ویرمکی کی ، بونون اثرلری نامتناهی تضادلرله دولودر . برآز اول سویله دیکنی

« آثارشی » تعبیری (حکومتیز جمعیت) معناسته ایلک دفعه تو لاثان محور ، ۱۸۴۰ ده (ملکیت نه در ؟) اسناده کی کتابچی یازان (برودون) در .. ایلک زمانلرده آثارشیزم ، برووقتین حالتده جم و تأیف ایدیلش و آثارشیست فکر لرنظریات و مطبوعات ساحه سی آتشش ده کلدری . آثارشیزم سویا بالست عمله حرکتنه ادخل ایده رک ، فکر ساحه سندن فعالیت ساحه سیه کبیره ن روں اقلاب بیلرندن مشهور (باقونین) در . (برودون) و (مارنی) نک فده رالیست فکر لرینک تأثیری آلتنه قالان باقونین ، مارقی آکلایمادی ، و بونک ایچوندر که باقونین و فکر داشلری برجی اینترناسیونالن اخراج ایدیلرلر . دینیله بیلرکه آنترناسیونالک تاریخی ، برودونیزم ایله مارقیزیم مجادله سی تاریخیدر .

حقیقتده آنترناسیونال داخلنده کی بتوون نقاط نظر خالفلری بتوون مناقشه لر ، ۱۸۷۱ پارس قومونامی انقلاب حکومتیک سقوطندن صوکرا باسلامشدر . عصر حاضر آثارشیست حرکتی ایشته بوناریخدن اعتباراً باشладی .

آثارشیست حرکتی ، بالخاصه فرانسده (۹۴ - ۹۳) تاریخلرنه دوغره ، ایلک دره یغوسی مسئله سی انسانده بیوک بر وسعت واهیت قازاندی . بو صره لرده آثارشیستلر حرکت و فعالیتلرله کنندیلری طائیندیلر .. مطبوعات اونلره مشغول اوینه باشلادی و کنجلک ، بالخاصه متوسط صنفلر کنجلکی آثارشیست حرکتی بیوک مقیاسده داخل اولدیلر . عمله جمعیتلرنده بیوک تأثیرلری اولان برودونه نلر و بلانکیستلر ، آثارشیست یونیپلری قبول ایدیلر و بوندن ، (آثارشیست سهندیقالیست) حرکتی حاصل اولدی که او زون سنه لر فرانسه برونه تاریاستک حرکت استقامتی تعین ایتدی .

آثارشیست حرکتنه ، ابتداء سندن اعتباراً بر اغیتیلیق ، وضوح سازق ، تشکیلاتیز لق وارد . ۱۹۰۴ ده آمستردامده طوبلان آثارشیست قونفرنسی ، بین الملل بر تشکیلاتک أساسلرینی قورمه چالیشدیسده ، نهایتی کله بین مناقشه لر ، فلسفی شارلاتان نقلر بو نتیجه نک تأمینه مانع اولدی . بو کارخانه ، آثارشیست قونفرنگلرینک اک ایسی اولارق قبول ایدیله بیلن بو قونفرنده آثارشیزمک مختلف تایلری باش کوستردی : فردیجی ، تکاملجی ، صلحجی ، خریستان ، سپروتوالیست .. الخ .. بوناردن بالخاصه ایکی دانه سی صراحة تیارز ایتدی : (مونات) و آرقاداشلری طرفندن مدافعه ایدیان (سهندیقالیزم - آثارشیست) و (ماله تستا) و قونفرنک بیوک بر اکثری طرفندن قبول ایدیان صرف آثارشیزم .. (ماله تستا) و آرقاداشلری ادعا ایدیورلر دی که آثارشیزم بر صنف دوقتی ده کلدر ، هانکی صندن اولورسه او سون بون اسیرلرک تام و قطعی قورتولو شی ایچین چالیشان واختلال ایله ، - فردی شدت ده داخل اولدی

تشکیلاتک نه اولدینه، نه ده بویکی انسانی عالمک نه او لاجفی سویله مهین
شنبنده رو بروند آنارشیزی مطلق بر صورتده فرد بینی در .
او آجاق مقاوله لر واسطه سیله میدانه کلن جمعیتلر تصورا بدیبور.
باقونینک آنارشیزی بو فرد تجیلکت بالکز بر صفحه سن قبول
ایدیبور . او (دولتکه ویست - آنارشیزم) بک خنزعیدر .
غایه سنک تحقق ایچون هرشیته رغماً و بتوون واسطه لره ،
فردی ، جمی ، مساح و دامنی عصیانزره بورزووا جمعیتنی تحو
ایمک لازم اولدینه ادعا ایتدی .. پردون خیالبرست ایدیسه
باقونین ایکی کره خیالپرست ایدی .

چونک پروغرافی ، (مساویاتیégalité arisme) خولیاسیله
تماملاً نش بر (حریجیلک libertaire) خولیاسندن باشه بر شی دکلدنی .
اکر پردون اساس اولادق قبول ووضع ایتدیکی (قو ندا - مقاوله)
پره نسبینه صادق قالشیسه . باقونین ، داهما ایمک آدیدن
اعتباراً بر نجیسنه ایکنچیجیسنه وایکنچیجیسنه بر نجیسنه فدا ایتکدن
چه کنمه مشدتر .

کله جگ مقاوله آنارشیزک دیکر مثملاری حقنده خنزص
معلومات ویرد کدن سوکرا ، آنارشیزم ایله مارغیزیم آراسنده کی
آساس فرقه ، آنارشیزم ک عمله حرکتارنده کی موقع وروانی ،
خلاصه آنارشیزم حقیق ماهیتنی کوستمکه چالیشا جنم ،

ضمه المیعنی مهزل

آناطولی یه

افق کونش آدلی سرسریسی
- کوردم سنی - سوندی کوزلرمده ،
یارم کی شعریمک پریسی
بر قاتاغه دوندی کوزلرمده ...

صاردقه صاران حقیقتکدن
ایچدم ، صوصادم . پیدم ، آجیقدم .
ظلمت کی کیردیکم چایکدن
قیپ قیرمیزی بر یوره کله چیقدم !
فاروده نافز

بر آز سوکرا رد وانکار ایدیبور .. پردون ، اثر لرینک بر
قیمنده « دولت » . هجوم ایدیبور ، دیکر بر قیمنده اوفی
مدافعه ایدیبور ، سیاست وبارلانش ایزمه فارشی آتش
پسکوریبور ، سوکرا ، ساده جه جهور تجی بر سیاسی پروغرام
حاضر لایبور ، وبارلانسو مجادله لرینه اشتراک ایدیبور .. بر جوق
دفعه لر غایت حسرت اولادق اتفاچه هجوم ایدیبور . سوکرا
باشقا بر زمانده وباشقه بربرده اونلک پروپاگاندانسی پایپور .
اولاً ادعا ایدیبور که عالمک بر خیرسیز تقدیر ، سوکرا ، تصویر
ایتدیکی اجتماعی اصلاحات پروژه سنده ملکیتی مدافعته ایدیبور .
پردونک ، ایلیکلرینه قادر فائیزم ایله مشبوع اولان
فلسفه سی ، آنجاق ، بورزووا فلسفه سی اولاً پیلری . ایشته
پردونک ، منتخبلرینه ۳ نیسان ۱۸۴۹ ده کوندردیکی تعیینک
بر پارچاسی :

[اجتماعی مسئله وضع ایدیلشدیر . اوفی ناصل حل ایمک
ایچون سوک درجه (جذری رادیقال) بر دوشونجه بی صوک
درجه جذری محافظه کار بر ذهنیته بر لشیدرین انسانلر
لازمدر . ایشجیلر ! الاریکزی باطر و نلریکزه او زانکز . وسیز
باطر ونلر ، سزک اجرتیلریکز اولانلرک بوسکلمه سنه مانع
اولایکز] پردونک نظرنده بو آدم بالذات کنندیسی ایدی .
اساساً پردون ، کوچوک بورزووازو سوسیالیزمک اک انودجی
بر مختل ایدی . کوچوک بورزووانک مقدراتی ، پرولئناریا
نقطه نظری قبول ایتمد کجه ، رادیقالیزم ایله محافظه کاران آراسنده
صالانقدر .

« باقونین » ده پردونک دوقریتني قبول و اثربی تعقیب
ایمک ادعاسنده در ، او ده پردونک دوشیدیکی تضاده دو شمشدر .
باقونین ده ، پردون کی (مارقسیست قومونیزم) ک دوشانی در
وقوللکتوبیست اولدینه ادعا ایتکده در . تصویر ایتدیکی ایده ال
جمعیته ایکی اساس : مطلق حریت و مساواتی تألف ایمک
ایستیور ، فقط کورمه بورکه بوایکی اساس یکدیکرینک ضدی در .
او ده پردون کی فردی ملکیتک منشاءتی و بولک تکاملی ایله
سیاسی مؤسسه لک تکاملی آراسنده کی سبب و نتیجه مناسبتی
آکلاما شمشدر . غایه سنک تحقق ایچون داعی عصیان ایسته بور :
[موجود اولان شیئی تحو ایدیکز .. بونی ای واکریا باهاجق
اولورسا کز ، نهایتنده ، بزم تخلی ایتدیکم اجتماعی تشکیله
آز چوق بکزهین بر تشکیلات الده ایده جکسکز] .

باقونینک بتوون ایده ال شو کله لره خلاصه ایدیله سلیم :
[بتوون دولتلرک الغاسی ، بورزووا جمعیتک تحوی ؟ آشاغیدن
یوقاری یه دوغره - سربست جمعیتله واسطه سیله - سربست تشکیلات ..
بکی بر انسانی عالمک تأسیس ونشکلی . فقط او بزه نه بو حر

اوچنجی بین الملک

صوک قبول ایدیبلق بروغرام نلاجه سی

بوندن او لکی نسخه‌لر منزده اوچنجی بین الملک صورت تشکلی و ماهیق حفنه قارئلر منه اطرافی معلومات ویرمشدک. بو بین الملل اختلالجی عمله تشکیلاتنک بر فاج آئی اول انهاد ایدن صوک قونغره‌سنده، پروغرامنے اساس اولق او زره، قبول ایدیبلق لایهه بی اله پکیدک. تاریخنی اهمیتنه بنام بو ویشه بی ترجه ایدیبورز. بو اجتماعی جریان حفنه بر فکر ایدیک آرزوسنده بولنانلرک خدمتمزی تقدیر ایده جکارندن امینز.

سرمايه‌دار جمعيتي

رسمايدارلوه : استثمار بسته سی

حال حاضرده ها بوتون جهان، سرمايه‌مك حاکمیت آلتنده بولنیور. بالکر ساوهت جمهوریتلىرى اتحادنده بو حاکمیت الفا ايدلشدر.

فردى ملکیت و بازار ایجون استحصال. یعنی امته استحصال سرمايه‌اقدتارینک استناد ایتدیکی ایکی ئالدر. استحصال واسطه لرینک و عینی زمانده امتعه تجاري نقل واسطه لرینک احصارى، سرمايدار صنفته منسوب اقل قليل برضه اشخاصك النده‌در. بو انحصار سرمايدار صنفته، استحصال واسطه لرند محروم وايش قوتى صانعه، مجبور ميليونلرله پروله تهرلر او اوزوند رقيبىز براقتصادى حاکمیت بخش ايدر. بو کامبى اجرتلى ايش ايله سرمايه مناسبى بورزوا جمعيتنك تملیدر.

بورزوازى سياسي حاکمیتی- یعنی عسکري قوتلى و بوتون دیگر مادى تضييق واسطه لریني امرى آلتنده بولنديران كندي دوات تشکيلاتي سايه‌سنده، اقصاصادى حاکمیتى ترصين ايدر. دیگر جهتىن، تاميله سرمايدارلرک النده بولنان تعلم و تربيه ايله فکرى - احده‌دهه حاکمیتى تأسیس ايدر.

اقتصاد آمويylan، سياسه و فکرآ دانىي برتضييقه معروض بولنان ايشجي صنفي سرمايدنک اجرتلى بر اس بيريدر. اهالينك كيتدىكە آرتان بر قسمى تشكيل ايدن عمله صنفي، اونك ايش قوتى استثمار ايدن بورزوازى ایجون جانلى برئىمع منبعيدر.

«فضلله قيمت» آرقه‌سنندن يايدينى ياريش ائناسنده بورزوازى كيتدىكە دها بويوك برمقىياسده استحصال قوتلىنى انكشاف اىستيرمكە و سرمايدار استحصال نظامنک اقتدارنى كيتدىكە توسيع ايتىكە مجبور اولىشدى. فقط هيچ زمانده سرمايدارلار اصولنک اساسلى تضادلى داڭما آرتان بر قوتله ئاظاهر ايدرلر

يابىندن فيرلايان اوچ

يابىندن فيرلايدى اوچ،

منزل ايراق

چوق ايراق

چوق .

هدفن ب اثر يوق .

منزل ايراق

چوق ايراقدى،

اوچ اوچوشده اوسته دكل چراقدى هو والرده قانلى قناد قيرىقلرى براقدى .

هر آن

پىشندە قالان

بو اينجە اوazon قوشوك

ميدىدا هتزازرى چارپان و چارپىلان براو جوشك.

بو اوچوش

كۆكىمكى يېلىپىزلىر

قادار

يىل سوردى .

وقناكە كون دوغوسى قانله كۆپوردى

اوچ هدفك قىزى قلبى كوردى .

اوچ اوچوشده اوسته اولدى غيرى چراق دكل

او ايرا...وق

منزلى آرتق ايراقدىكە .

دهده تارىخ ياي وەرن

بىزىز كەرن

اوچان اوچ كە حياتىزدر قوش مثالى

هدف قور قولوش مثالى .

صنفلار آراسنده کی مناسباتك اوکنه طورولماز کرکينلىك ايله مترافق اولەرق، محاصم صنفلاردن هېرىيىنلە قوتلىرى دە درلە طوبىلۇ بىر حالە كېلىپ . بىر طرفدن سرمایەدار بورۇوازى جەپيتلە اطرافنىدە تىشكىلاتلائىر . دولتى صاغلاملاشىرىر و تىشكىلاتلارنى مىسالى بىركلە حالىندە طوبىلار . دېكىر طرفدن ، بالىات سرمایەدارلارنى استىحصالىڭ تىشكىلاتلارنى بىرلىك بىرىدىكى و بىر آرادە يوغوردىنى عملە منقى ؛ ايركچى بىرولە تارياڭك بورۇوازى بىه اوونك باشلىجە قىلغىسى اولان دولتىنە قارشى، صنف مجادلهسى آلتى ماھىتى اخراز يىدىن قدرتلى تىشكىلاتلار يارادىر .

سرمایەدارلارنىڭ انکشافى، استىحصال شىكارلىلە، بواسـتـىـحـصـالـكـ اجتىـاـىـ نـظـاـمـىـ آـرـاسـنـدـهـ كـىـضـىـتـىـلـرـدـهـ تـغـرـكـىـ اـيدـنـ سـرـمـايـەـدارـلـقـ اـصـوـلـرـىـنـكـ تـضـاـدـلـىـخـىـ،ـ اـجـتـىـابـ اـيدـلـىـزـ بـرـطـرـزـدـهـ دـرـىـشـىـدـىـرـوـ اـرـقـىـ دـوـوـرـەـنـ جـانـلـىـ قـوـتـ،ـ اـسـارـتـهـ قـارـشـىـ عـصـيـانـ،ـ سـرـمـايـەـ ئـظـاـمـىـ تـخـرـىـبـ،ـ اـلـدـىـنـ سـرـمـايـەـدارـلـاـكـ مـمـكـنـ قـبـلـىـنـ سـوـسـيـالـىـسـتـ

اـقـتـصـادـىـتـىـخـىـ تـشـكـىـلـ اـيدـنـ بـىـرـولـەـ تـارـيـاـدـرـ . سـرـمـايـەـدارـلـاـكـ بـىـرـينـهـ قـاـئـمـ اـلـاـجـقـ يـكـ اـقـتـصـادـىـ شـىـكـالـكـ دـوـغـمـاسـتـهـ مـسـاعـدـاـوـلـاـنـ شـرـطـلـوـشـوـنـلـرـدـرـ:ـ اـسـتـىـحـصـالـ وـاسـطـەـلـىـنـكـ تـغـرـكـىـ ؟ـ قـدـرـتـلىـ سـرـمـايـەـدارـ آـلـيـاـنـ ؟ـ بـالـخـاصـهـ بـىـرـولـەـ تـارـيـاـنـكـ شـخـصـنـدـهـ مـنـدـجـ مـشـتـرـىـاـيشـ ؟ـ سـرـمـايـەـدارـلـاـكـ اـنـكـشـافـنـدـنـ نـشـأـتـ اـيدـنـ فـنـ ؛ـ يـكـ جـعـيـتـىـكـ اـيـلـكـ بـانـىـلـىـ ئـوـسـىـ ئـامـىـنـ اـيدـهـيـلـەـ جـكـ اوـلـانـ عـمـلـهـ تـشـكـىـلـلـىـ ؟ـ نـهـاـيـتـ كـتـلـەـلـىـ جـانـلـانـدـىـرـىـدـىـنـ زـمانـ بـوـبـوكـ بـرـقـوتـ اوـلـانـ،ـ بـىـرـولـەـ تـارـيـاـ بـىـرـولـەـ سـتـكـ ئـكـمـدـهـىـنـ سـلاـحـىـ مـارـقـىـسـىـتـ نـظـرـيـاـنـ .

سـيـرـبـالـيـرـمـ،ـ سـرـمـايـەـدارـلـاـتـ صـوـكـ مرـمـسىـ
سرمایە حاکىيىنلەن سـوـكـ اوـنـ سـنـهـىـ ؟ـ تـضـاـدـلـىـخـىـ صـوـكـ درـجـهـ وـخـىـمـلـشـىـدـىـرـەـنـ وـ ۱۹۱۴ـ خـرـبـنـكـ خـوـصـىـلـەـ بـهـ صـىـغـماـزـ فـلـاـكـتـىـ،ـ روـسـيـادـهـ ۱۹۱۷ـ تـشـرـىـنـ اوـلـ اـخـتـالـىـلـىـ باـشـلـاـيـانـ بـوـبـوكـ اـخـتـلـاـلـكـارـ بـىـرـانـىـ وـعـمـومـىـتـ اوـزـرـهـ سـرـمـايـەـدارـلـاـكـ بـىـرـانـىـ مـوـجـبـ اوـلـانـ خـصـوـصـىـتـلـارـهـ مـتـصـدـرـ .

سرمایەدارلارنى، بىر جهانىمىل سرمایەدارلارنى، هىيرىدە حاكم اولان بىر اقتصادى شىكلەنلىكى ئالدى . اسى اقتصادى نظامىلەن بىقايسى - ابتدائى قومونىزم، دره بىكاك، اسارت، تىجارى سرمایە، صنعتكارك بىسيط اقتصاد تىجارىسى، كوبىلۇنك طبىيى ويا تىجارى اقتصادىيى... دىيانىكھى طرفە يايىملىش اولان بوتون بىشكالار « مصلحانە بىر طرزىدە ويا جىبر وشەتلە تىحرىب ايدلەيلر . بىو بىو بىك سرمایەنلە تحت حاکىيەن كېرىدىلەر . بىر بىرلىشە دىشمن، رقابتى بىر بىرلىشە يۈنچە چالىشان صايىز خصوصى تىجارىخانەلر يىرىنە، بىر باققە مۇسىسى ئىزەمىسى طرفىندىن باغانان مەظمۇن صنایع قىralرى ئانقاقلىرى (سندىقەلر، قارىللار، ترسوتلىر، قۇزىزەنلىر) وجود بولىور . اىچىنده باققە سرمایەسىلە صنایع سرمایەسى بىر آرادە منزج اولان ؛ بىو بىك

واوفى، بىر ضرورت مەطلقە ايلە، خەلق ئاھى، كېرىيىنلە بىر كوجوچوك اقلىيت طرفىندىن استىمار ايدلە سەندىن مېبىت ائھامە سور و كارلار . سرمایەدار جەپىتىنىڭ جەپىتى بىه آپرىلىرى و صەنف مجادلهسى اوونك بوتون تارىخىنى دەلدۈر .

فردى مىلکىت حاکىيىتى، اجتىهانى اسـتـىـحـصـالـ آـنـارـشـىـسـىـ دـوـغـورـورـ وـ هـجـ بـرـ شـمـوـرـىـ قـرـنـكـ تـنظـيمـ اـعـدـىـكـ اـسـتـىـحـصـالـ كـورـ كـورـسـهـ اـبـلـىـلـرـ . بـوـ آـنـارـشـىـنـكـ نـتـيـجـهـىـ سـىـ،ـ بـرـ طـرـفـدـنـ مـخـتـلـفـ رـقـيـبـ مـؤـسـسـاتـ وـۆـزـرـەـلـرـكـ مـدـهـشـ مجـادـلـەـلـىـ وـبـوـسـوـرـلـەـ يـكـ بـوـبـوكـ قـوـتـرـكـ اـسـرـافـ اـيدـلـەـ سـىـ ؛ـ بـرـ طـرـفـدـنـ دـهـ مـخـتـلـفـ شـەـنـاتـ آـرـاسـنـدـهـ بـرـتـاـبـ وـموـازـهـ قـدـانـ ؛ـ دـائـىـماـ تـرـاـيـدـ يـدـنـ اـسـتـىـحـصـالـ اـيـهـ بـىـرـولـەـ تـارـيـاـ كـتـلـەـلـىـنـكـ مـحـدـودـ اـسـتـهـلـاـكـ آـرـاسـنـدـهـ كـىـ تـضـادـ ؟ـ وـوـنـلـرـدـنـ نـثـائـتـ وـزـمـانـ زـمـانـ تـكـرـرـ اـيدـنـ اـسـتـىـحـصـالـ قـوـتـرـلـىـكـ تـغـرـىـنـهـ وـسـيـقـىـلـرـلـهـ بـىـرـولـەـ تـارـلـكـ اـيـشـ سـىـزـ قـالـاسـنـهـ منـجـرـ اوـلـانـ بـخـانـلـرـ اوـلـورـ .

سرمایەدارلارنىڭ اصولىنلەن ئىستىمار اىچىز اولان مجادلهسى خصوصى بـرـ نوعـ رـقـاتـهـ مـيـدانـ وـبـرـ . بـوـ سـرـمـايـەـدارـ دـوـلـتـلـرـ آـرـاسـنـدـهـ كـىـ رـقـابـتـدـرـ ،ـ كـهـ بـونـكـ سـوـكـ ئـادـهـىـ دـهـ ،ـ بـخـانـلـرـ وـايـشـزـكـ يـانـدـهـ ،ـ سـرـمـايـەـدارـلـاـكـ اـسـاـلىـ بـرـ بـرـوـرـتـلـرـنـدـنـ اوـلـانـ خـرـبـلـارـدـرـ .

استىحصال قوتلىنىڭ انكشافىه مستند اولان سرمایەدارلارنىڭ استىحصالىنىڭ يوكەلن يورۇپىشى، سرمایەدارلارنىڭ تقدم ايدن اقتصادى شىكارلىك رقابتى الجاسىلە اورتىدىن فالقىمىسى موجب اولىور . بر قىمۇنلۇ خراب اولىور، كوجوچوك منعتكارلىق ياواش ياواش سونى، كوجوچوك واورتە سرمایەلاقتصادا مغۇلب اولىور و مىستەلەكەل مۇيىغۇنە و مەختىزجە استىمارە مەروض قالىرلار . بىكىدىش سـرـ طـرـفـدـنـ سـرـمـايـەـدارـلـاـكـ تـراـكـىـ وـبـرـ آـوـوجـ مـيـلـيـوـنـرـكـ النـدـ تـغـرـىـنـهـ ،ـ دـېـكـىـ طـرـفـدـنـ دـهـ سـرـمـايـەـدارـلـاـكـ سـرـتـ مـكـتـبـىـنـدـهـ ،ـ عـقـلـىـ باـشـنـهـ كـانـ وـبـوـتـونـ مـعـيـشـتـ شـرـطـلـىـ كـنـدـىـسـىـ بـورـۇـواـزـيـاـهـ وـاـوـتـكـ ئـظـاـمـنـهـ قـارـىـيـ اوـلـىـرـهـسـىـ بـهـ دـشـنـ قـىـلـانـ بـىـرـولـەـ تـارـيـاـ كـتـلـەـلـىـنـكـ مـدـهـىـنـ بـرـ نـسـبـتـهـ آـرـغـاسـنـهـ منـجـرـ اوـلـورـ .

سرمایەنلەن تغىزى و سرمایەدارلارنى ئىظامىنى اتساعى، دائىما دەـ كـىـنـىـشـ بـرـمـقـيـاسـدـهـ،ـ سـرـمـايـەـدارـلـاـكـ اـسـاسـلىـ تـضـاـدـلـىـخـىـ مـتـادـىـاـ يـكـيـدـنـ جـوـودـ كـتـبـرـلـرـ . كـوـجـوـكـ سـرـمـايـەـدارـلـرـ آـرـاسـنـدـهـ كـىـ رـقـابـتـ،ـ يـرـىـنـىـ آـنـجـىـقـ بـوـبـوكـ كـتـلـەـلـىـنـدـهـ كـىـ رـقـابـتـ بـرـاقـقـ بـىـرـجـونـ تـوقـفـ اـيدـرـ . بـوـبـوكـ سـرـمـايـەـدارـلـرـ آـرـاسـنـدـهـ كـىـ رـقـابـتـ كـوـنـتـ سـكـونـ بـونـاسـىـلـەـدـهـ دـيـوـآـسـاـ مـيـلـيـنـرـلـوـ شـرـكـتـلـىـنـكـ وـاـوـنـزـىـ تـنـيـلـ اـيدـنـ دـوـلـتـلـرـ وـقـابـىـ باـشـلـارـ . اوـلـجـەـ مـحـلىـ وـمـلـىـ اوـلـانـ بـخـانـلـرـ،ـ بـرـقـاجـ مـلـكـتـدـهـ بـرـدـنـ ظـهـورـ اـيدـلـرـ وـبـالـاـخـرـ جـهـانـ شـمـولـ بـخـانـلـرـ قـلـبـ اوـلـورـلـارـ . صـنـفـ مجـادـلـەـسـىـ،ـ شـوـ وـبـاـيـ بـوـعـمـلـهـ غـرـوـبـلـىـنـكـ مـنـفـرـدـ جـهـانـ بـورـۇـواـيـاسـنـهـ قـارـشـىـ مجـادـلـەـسـىـ دـوـنـرـ .

آیدینلشی

ندرین آلتنده ایکلین مستملکه ملتاری . فقط بواساسی اختلالی
تایپلار آور و پاچمین برونه تاریخانه مهمن بر قسمانک نه پریالیست
بورزوای طبیعی بر درجه ده زنگین ، بر آووج افرادک ، همان همان
اوغر اشدر . مستملکه لرک و پاریم مهتمکه لرک یقماسنده
حد طبیعینک فو قنده بر فضله قیمت الده ایشکاری جهنه ، نه پریالیست
دولتلرک بورزوایسی آنام لکت عمله هدنه بر قسمانک بو نکله
کونده لکارینی بو کسه لدیر و بوصوله بوقسم عمله فتوحاته و پریالیست
« وطن » خدمته علاوه دار ایدر . اصول داشته سنده پایپلار
بو اضلاع بالا خاصه عمله آریستو قراسیسی (ممتاز صنایعک بو کسک)
کونده ایکلی عمله لری ، دولت و بلایه عمله لری ، عمومیت از زره
چوق اختصاص پیدا ایتش اوسته عمله لر ، الخ ...) آراسنده
عمله صنفی داره ایدن قرطاسیه جی محیط لرده نظره چاربار .
بورزوایسک علی العاده آلتاری در کسنه دوشن سوسیال
ده مو قراطلر و سندیقه لر بوقبله ندر .

مواد ابتدائیه منبع لرینک ، سرمایه نک ایش - له دله سیله - کن
محیط لرک و صائش بازار لرینک - خلاصه مستملکه لرک و دنیانک
نقسیجی خصوصنده بوبوک سرمایه دار دولتلر بیننده موجود
رقابتک کسب شدت ایمه سی ۱۹۱۴ محاربه سی علو ندیردی .
بو محاربه سرمایه داراق اقتصادیاتک علای اودرجه صاصدی ؛
عمله صنفک طالعی اودرجه و خیلشیدیردی ، برونه تاریا سیاستنده
اوقدر نه پریالیست تخلیلاری تحریب ایتدی ، که تاریخان یک بر
دوره سی آجدی . بودوره سرمایه دار لرک انخلالی دوره سیدر .

محاربه نئے تتجه لری و سرمایه دار لفک اهمیتی

۱۹۱۴ - ۱۸ محاربه سی استحصال قوتلرینک مثلی سبق
ایتمش بر درجه ده مدھش برمقداره استحصال واسطه لرینک
واک ایش قوتلرینک محویه ، ونهایت استحصال قوتلرینک
محصول ویرمهن ایشلرده اسراف ایدله سی نتیجه سی غیر مستحصل
جسم مصارف اختیارینه سبب اولدی .

بوندن منبعث بین الملل آلیش ویرشک هرج و صرسی ، ایشک
بین الملل اسک تقسیمنه عارض اولان قاریشی لق مالی نظامانک
حکمدن ساقط اولما سی ، نقد پیاسه سنک موازنہ سیز لکی ،
دولتلرک هول انکیز بر طرزده بوجلانی لری جهان سرمایه .
دارلنی اقتصادیاتک انخلانی بر قات دها کسکینلشیدیرمشدر .
نه پریالیزم چنبر لرینک کوشہ مسدن استفاده ایدن مستملکه
وباریم مستملکه ملکت لرینک دها بوبوک بر اقتصادی استقلال
الده ایمه لرین ناشی نه پریالیست اقتصادی - بسته ملر روحی تبدلاته
دوچار اولورلر . بو اویله بر واقعه در ، که آنا مملکت لرده
رفاه و عمران تملکی بالطفه لار و عینی زمانه عمومی بحرانی
و خیلشیدرر .

سالف الدکر حرب زمانه و حریق تعقیب ایدن دوره عائد ،

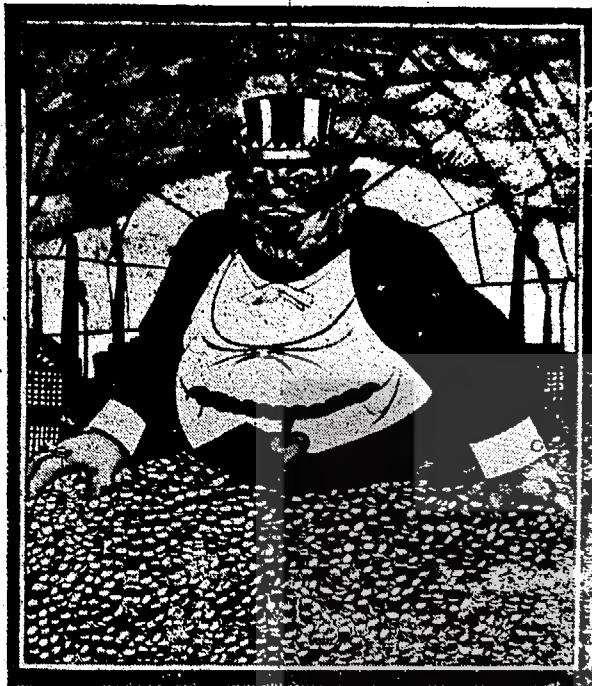
املاک صالحی ده ، بانفلر دلاتیله ، عمومی تشکیلاته ادخل ایدن ،
وغير طبیعی بر درجه ده زنگین ، بر آووج افرادک ، همان همان
ترنی بر مایلیون زمره سنک امری آلتنده بولنان سرمایه نک
بو یک شکلی صراحته اخصار جی بر وصف احراز ایدر .
دره بیکان اخصار بینک بینه قائم او لان سربست رقبات ، بالذات
کندیسی ده مالی سرمایه نک اخصار بینه تحول ایدر .

سرمایه نک اکثریا مختلف اقتصادی ساحله لره منسوب
بورزوایزی غرو بولینی بر لشیدرمن بو تامیله اخصار جی غایله کی
تشکلی ، رقبات شکالرینک درین بر تبدلی موجب اولور . اسکی
فیأتلری تغییل اسولی ، بینی کیتکجه وخشی قوه بر اقیر .
علکت داخلنده بیقو قاؤ و ساُر زجری شکالر ؛ بین الملل متناسبانه
جاییجی تعریفه لر ، کرک عاره لری ونهایت دولت طرفندن
حرکت که بان مسلح قوتلر بونوع دندر بین الملل اقتصادی رقباتک
افراد درجه ده شدتلنده سنه باشیجه ایکی سبب قوتله عامل
اولقده در : بر طرفدن مستملکه لرک بوبوک سرمایه دار دولتلر
آراسنده عمومی تقسیمی ؛ بر طرفدن ده بلا فاصه آرتان سرمایه
اخراجی و بونکله متراقق او لارق سرمایه اخراج ایدلین مملکتی
دوغرودن دوغرویه اشغال خصوصنده کیتکجه قوتلنهن بر میل .

بو وضعیتده ، دولت و اونک مسلح قوتلری ، بورزوایزی
ایچون مستندا بر اهیت احراز ایدر . مالی سرمایه نک سیاستی
اساسنده حدغایه سنه وارمیش بر غصب وغاره (نه پریالیزم)
سیاستیدر ؛ بوده اردونک ، بحری و هوائی فیلولرک و بونون
تغیری و اسعله لرینک امعبویه نا انکشافی استلزم ایدر . میلیتار بزمک
مدھش ترقیسی ده بین الملل رقبای دها زیاده کسکینلشیدرمن
و احجا محاربه لرینه میدان ویرهن عامل لردن بری اولور .

جهانمول مقیاسده سرمایه نک نر کزی ، بولله جه جهان
اقتصادیاتی سیمه سنه ، صایسز پروله تهر ، باری پروله تهر و کویلو
کنه لرینی نه زهق و استیار ایدن و سرمایه دار لفک عمومی تضییق
و غصب وغاره سرکزلری او لان ، مالی سرمایه داراق دول
معظمه سنک تشکله ایصال ایتدی . او نلرک صدقه سیله باشیان
ایکنجی درجه ده بورزووا دولتلری ، بودول معظمه نک تابعیتی
آلتنده بولورلر . بوز میلیون لرجه ایشجیلر و نه زیانلری
احتوا ایدن مستملکه لرده دوغرودن دوغرویه بر اسارت
ویفما ساجه سیدرلر .

مالی سرمایه نک قدرتی بر شکیلاته مالک قوتلرینه قارشی
بروله تاریا مالک ریاستی آلتنده باشیجه ایکی قوت بوكسه لیر : بر طرفدن
سرمایه دار دولتلرک ایشجیلری ، بر طرفدن ده اجنبي سرمایه نک بوبوک .

«پوله تاریبا» و «زنگین صنفی»

۱.

پوله تاریابی صیحاق اقیبلمرد یه تیشن او لو و مقدس بر آگاجه بکزه تیورم. هر سرای بو آگاجک کولکه سنده یو کسه لیر، هر با نجه بو آگاجک کولکه سنده یه تیشن. بونکله برابر، ایشته کوریپورسکز، سرایک قابولی آچیلدی. طاش قلبی خدمتچی لر، قاریجه سورولزی کبی، او لو و مقدس آگاجک تازه دالازنی قیرمنه کیدیورلر. بو دالردن آفان قافی بویوک قو واله سرایه طاشیه جقلر، شراب دیه زنکینلرک بار داغنه دو که جکلر.

۲.

— هیهات! پوله تاریا صنفی آجی قامیچی لرک آلتنده، اختیارلرک اشیکنه وار امادن جان ویریور: سرایله طاش طاشینان یوله، سرت قیالرک ایچنده، آج وچپلاق.

— لکن «بویوک یانعین» یه چیه ارجق او لان «سوز» بوش دور مادی. بر قیویا مجم کی او نلرک قلبینه دوشدی. پوله تاریا لک قلبی عصیانک یو کسک و قیزیل

اما لی واهمه، عمومی واردانک ته اقصنده اصل افاده لری بوله لر. بو تناقص ده واردانک پایلاشماسی خصوصه ده کی بجادله نک — یعنی مختلف اتفاقات آراسنده کی بجادله نک. و آنا عالمکت ایهه مستملکه، وبالخاصه پوله تاریا ایهه بورزو ایزی (صنف بجادله لری) آراسنده که رفاقتک نه تنمه سه سبیت ویر نیجه ده حریدن چوق متضرر او لان متوجه زمزمه پوله تاریا به لتحقیکه غایل ایدولر.

هیئت عمومیه نده بعد از سرمایه داراق، اقتصادی سیاسی، اجتماعی و حق عقیده ده و فکری بوتون مخالفه دو ق العاده بر صلاپسز لکه متصدر. عمومی بحران زمینی اور ته سنده، بورزو ایزی نک فکریات اعتباریه درین بر تردیه دوچار اولدیغه دلالت ایدن باز ز علامتیلر بیلرز: دینه، وجوده، مادرانی علومه، اخ .. هودت بورزو ورا مدیننک بی قلماسی چوق باقین اولدیغی آچیقدن آچیقه اخبار ایدیور.

سرمایه داراق انحصارانک وقوه، عینی زمانه اونک قسمآ احیا ایدله سه و یکی استحصال قولتری پارادالاسه متعلق تا بیان تتعديل و توقف ایده میور. بو استفامنده سرمایه دارانک هر اذکشاری کیت کجه ده اشتولی و دها کسکین او لان کندی تصاده لری میدانه چیقارو. جمعیت بشریه نک موجودیتی بیله همیلکه بیالفا ایدن دها مدهعن تخریب اصولاری احضار ایدهه.

ما بعدی وار

ناقلی

س ع.

آیدینلیق

دوری ، دره بکالک دوری ، سرمایه داران « قاپیتاالیزم » دوری اولدیگی کی ایپه ریالیزم ده انسانیتی تشکیل ایدن جمیعتنگرانکشی ف سینده اقتصادی بر صلحه در ، بر دور در . بوصحه لیه بز « مالی سرمایه نک حاکمیت صفحه سی » دبیرورز ایشته باقتصادی شکالک [قاته غوری] نک بندی سی او زرنده ده ایپه ریالیزم حرق ، اخلاقیاتی ، اشکال حکومتی و سازه نشوونما بولورلو . شوحالده فلسفی تعبیرله [هوقونومیست ودم تاریخه ت] یعنی [اقتصادی وعلیتجی] برکوزله بوجادنه بیه باقدیمه مز زمان دیه چکرکه :

تارخه جمعیت ، یعنی اجتماعی یاشابیش شکلاری هیچ دور مادن ده کیشیر ، اانکشاف ایده . جمعیتک اک ابتدائی شکلی « ابتدائی قومونیزم » شکلی در . بودورده انسانلر اوافق اوافق ووحشی غربو بلر حالتده داغلرده ؟ اور مانلرده یاشابورلر دی بوتلرده نه کتتب ، نه صنف مجادله سی ، نه ده استحصال آلات وادواتی واردی . جمعیتک شیمیدیلک بزم احاطه ایده بیله چکمز اک مکمل شکلی ده « عالی قومونیزم » اولاجق در . بودورده ایسه استحصالات آلات وادواتی ، فن و تهقیقا و قادرانکشاف ایتش بولوناجق که بتوون جمعیت بشریه ، بتوون انس ایت تک و واحد بر جمعیت تشکیل ایده جک ، استحصال و توزیع ایشلری مشکل و پلانی بر شکلده اداره اولوناجق ، نه ملکیت شخصیه و نه ده صنف مجادلاتی اولاجق . ایشته شمیدیلک انسانیت برنجی نقطه دن باش لامش بو ایکنچی نقطه بیه دوغرو سیر ایدوب دوریبور . ابتدائی قومونیزمک یریشه قرون اولی نک اسارت دوری قائم اولدی . اونک برینه [شیودالیزم - دره بکالک] جمعیت دوغدی . قرون وسطی نک دره بکالکی ایسه هر طرفده تجارت و صناعت سرمایه سنک قوپار دینی و اخلاق اراده تاراج ایدیلی . او زمان هان بتوون دنیا یوزنده « ده موقراسی » دینیلین [قاپیتاالیزم - سرمایه داران] اک سلطنتی باشладی . فقط بونکله ده انسانیتک ترقیسی بخش ۱ ملادی . سرمایه داران ده ابتدائی شکل لردن ، عالی شکلره دوغرو بورودی . سرمایه عالمه او لا « تجارت سرمایه سی » شکلده دوغدی واونک بود دوغوش تاریخی خیلی اسکی در . بالاخره « تجارت سرمایه سی » « صنایع سرمایه سی » حالته کیردی . بودورده آورو پاده ایلک اعمال اخانه لر و فاریقه لر کورونه که باشладی . قرون و - علی لک قیالی لو نجه لر و انحصار سیستمی برینه سر بستی « رقابت و سر بستی » تجارت قائم اولدی . محلی بازارلر یریشه محلی بازارلر دوغدی ، ملتلر و محل حکومتلر تشکل ایغه که باشладی . فقط سرمایه داران اک اکشافی بوقادرله ده قالمدی ، یکی بر سرمایه شکلی ، یعنی [سرمایه مالیه - بانقا سرمایه سی] ارضک بتوون اقتصادی حیاته حاکم اولدی . ایشته سرمایه دارانک بوک صوک صفحه سنه ، یعنی مالی سرمایه نک و بانقالارک صنایعه حاکمیت دور بنه اقتصاد لسانده ایپه ریالیزم تعبیر اولونور . اپشته شمدى بتوون مدنی علم اقتصاداً

آلهوی طوتشدی بیوره ، و کنده کجه بوقلی داهه دریندن صاریبور . بونی کیم انکار ایده بیلود ؟

3.

ماصالدر دمک دیولر بیله ، الاریته دوشن انسانلری او لا سمیزله تیلر ، سونزا ییز لردی . بوکونکی زنکین صنی ، ٹولومه کوندر دیکی پروله تاریا سورولری ایچین ، بونی بیله یا بایبور !

4.

کندی ایسته کله کیردیکی و سربستجه چالیشدینی برایشده ایجه بورولقدن صورنا بول بول دیکله ن و قلینده طائلی بر فر جله کولهن انسانی آرایوردم .

بروله تاریایی بولدم :
— چالیشیورمیسک ؟

— ازیجی و ٹولدی بیجی بر یوک ک آلتندیم !
— دیکله نیورمیسک ؟

— تملکلی و قورقونج بر بولسله یووارلانيوردم !

5.

« حیوان » دن چوق چالشمق ؟ و « حیوان » قادر اولسون دیکله نه مه مک : یازیق که ، بوکون ، قولیله و قفاسیله چالیشان بتوون « ایشجی » لرک نصیبی بودر !

II.

کسبیم سعدی

تاریخی مانه ریالیزم

ایپه ریالیزم بخشی

بو سطر لرده ؟ مکتzedه صوک بیلر ده بک چوق تلفظ ایدبلن فقط اکڑبا برندہ قولانیلما یان برمفهومک ، یعنی « ایپه ریالیزم » ک علی معنایی تخلیل ایده چکز .

بزده ایپه ریالیزم « جهانگیرلک » ، « استیلاجیاق » ، « فتوحه جیاق » معناسته کلید . بو نک ایچوندر که غرنه لرده ، نطفلر ده صبق صبق « ایپه ریالیزم قارشی مجادله » « اانکلیز ایپه ریالیزم » کی قلیشه لر ایچنده بوکله تکر رایدهر دورور . حالبو که استیلاجیاق ، مستشکه جیلک فلاں بواپه ریالیزم دینیلین بیلر که ساده جه تیجه لمدن بردانه سی در . حالبو که ، طبق مثلا تاریخنده اسارت

ایپه‌ریالیزم مل اقتصادیات؛ بین الملل اقتصادیات شکانی آمیخته‌است. هر ملتک بورزوآسی ملیق حکوم صنفلار آراسنده بیراقارق برآلت کی قول‌الاذارق کندیلری دیکرملنک بورزوآلریله مشترک تروستارده باقفالرد برشـمـکـدـهـدرـ. صنایع سرمایه‌داران کمرکرده جایه اصولی ترویج استدیکی حالده، ایپه‌ریالیزم‌ده باقفالر پارانک دها چوک تداولی تأمین‌ایمدون بونک عکسی‌الزام ایده‌رلر. خلاصه بمقاله‌نک حجمنه صیفمايان یوزلرجه صنتعلر ایپه‌ریالیزم‌ک سرمایه‌دارانک دورینک پام‌باشـهـ و مستغل برصفحه‌سی اویه‌یافی ابـاتـ اـیـکـدـهـدرـ.

بوندن بشقه ایپه‌ریالیزم پازارلر و حاممال منبع‌لری اوژه‌زنده داعی بر مجادله‌ی دعوت ایدر. بونک ایچون مختلف ایپه‌ریالیست دولتلر، یعنی مختلف سرمایه مالیه صاحبلری بو یوزدن جسم اوردولر یارا‌تیورلر، میلیتاریزم میدان آلبور، نهایت عمومی حربرل ضروری بر حادته اولارق زمان زمان بشرتی باربارله عودت ایتدیریورلر. ایشته بزم مملکتمن ایپه‌ریالیزم اعراضنک بالاصمه بواسطلا شکلرندن مضطرب اویه‌یافی ایچون ایپه‌ریالیزم دینلنجه بزده‌هان استیلا‌جیلیق خاطره کلکده‌در. ایپه‌ریالیزم و حشی چبه‌سی دیک اولان بو عمومی حربرل آفتی ایسه بزم کی قیفر و کیری مملکتلر قادر، بالذات ایپه‌ریالیست مملکتلرک قیفر مستغایی، عمله و کوپلوسی‌ده متضدر ایتكده‌در. وایپه‌ریالیزمه قارشی‌مجادله دیک شرقک مظلوم ملتله، غربک انقلابی پروله تاریاسنک یا پاجنی مشترک و متساند عصیان دیک درک بو مجادله و عصیان ایسه آرتق هی بزده باشلامش و حق ببر موفق اویشدریله .... بمقاله‌جات‌ده بو معظم وجیانی موضوع اوژه‌زنده شویله عمومی بر طاقم سوزلر سوپلش اولدق. ایلریده بنه بو بجهه عودت ایده‌جکز. بو بجهه داشر تعویق تدقیقات ایتك آرزو ایده و اجنبي لسانی بیلهن قارئلر عزه شمدیلکه اک ایي مأخذه‌لر اولق اوژره شهرور قارل. هیله‌فرد بینخک «سرمایه مالیه» لهنینک «ایپه‌ریالیزم قاپیتا‌لیزمک صوک‌صفحه‌سی» و بو خاریک «ایپه‌ریالیزم و دونیا اقتصادیاتی» اسملی آرلرینی توصیه ایدرز. متعاقب بخشنودیزدن برنده ایپه‌ریالیزم و تورانیزم موضوعی تحلیل ایده‌جکز.

استانبول ۲۷ ایول ۱۹۷۴

شوکت تریا

بواپه‌ریالیزم دورنی پاشایپر و بونک یاری مدنی و یادنی اویايان مملکتلرده بواپه‌ریالیزم شکلکنک تأثیرلری آنده‌در. هر اقتصادی شکل دیکر بر اقتصادی شکله نصل بالاجهوریه ترو موقع ایدیپرسه هین صورته بواپه‌ریالیزم شکل‌بندیده حقق دیکر بر جمیت شکلی اسخلاف ایده‌جات درکه بز بو شکلک اسنهه و متشکل دولت قاپیتا‌لیزم، «سویی‌الیزم»، «پروله‌تار دیکتاتوری دوزی» کی اسلر و بی‌پورز. ایپه‌ریالیزم تعمیب ایده‌جات بوصفحه‌نک صوکنده‌در که ایشته‌جهانه [قوم‌ونزمک حکمرانی] باشلاجقدر دیپورز. فقط «علمی قوم‌ونزم» نقطه‌ظرمند بزی آنچق بوكون بوكون اجتماعی تایاللاری علاقه‌در ایده‌پیلر. بوعلمه کوره ایسه جمعیت بر شکل‌داز دیکر شکله ایسته‌هرک، کندی اتخابیه و دیکر جمعیتک دها ای اویه‌ینی ایچون دهکل، اوشکله دوغرو کیتمه‌سی نسبه ضروری اویه‌ینی ایچون کیدر. طیعتده‌حیوانی و تبانی حیاتک تاریخی نصل داروینک دیدیکی کی «شکلرک ضروری تبدل و تکاملی تاریخی» ایسه جمعیتده‌ده انسانیتک تاریخی قارل‌مافسک دیدیکی کی «جمعیت شکلرینک بالضروره و بلا فاصله تبدل و تکاملی تاریخندن هبارتدر.» بوصورته ایپه‌ریالیزم انسانیک حیاتنده بر اقتصادی شکل در معنی و ضروری برس‌حله‌در. انسانیت هیئت عمومیه سیله شمدى بوس‌حله‌ی پکیور.

ایپه‌ریالیزم سرمایه‌دارانک [قاپیتا‌لیزمک] برصفحه‌سی، بر منه‌سی ياخود لهنینک دیدیکی [اک صوک شکلکی] اویلهله برابر اویلهله قاپیتا‌لیزمک دیکر صفحه‌لری مثلاً تهاری وی‌استانی سرمایه‌داروق آراسنده قطعی فرقه‌حتی ضدیتله واردور. بالکن بوصفحه‌نی کونه تاریخه آیده‌من ممکن اویه‌ینی ایچون بز بونلری عل‌الاکثر کورمن کی بز. فقط برآز تدقیق ایدهم. مثلا:

قرنون و علی دره‌بکلکنی تعمیب ایدهن ایلک صنایع سرمایه دارانی دورنده اک مقدس شهارلر [شخصی ملکیت، رقباپته و تجارت‌ده‌سربسنی] در. بودورده‌ملی حکومتلر، مل اقتصادیات، ملی بورزوآزی و ملی پازارلرو اوردز. کمرکرده «پروله کسیونزم» حایه اسولی جاریدر. حالبوکه ایپه‌ریالیزم صفحه‌سته‌ده ولا شخصی ملکیت بویوک مقیاسده اجتماعی ویا «قولله‌کتیف» ملکیته دونشدر. مثلاً برچوق ده‌میرپولار، نجارت فیلولری، معدنلر، تلیبات و مخابره تشکیلاتلری شخصلرک دهکل حکومتلک‌اندده‌در. هان بونک بویوک باقفالر، شرکتله، قوم‌پانیالر شخص واحدک ملکیتی دهکل، برچوق انسانلرک قولله‌کتیف، حتی آتونیم ملکی در. ثانیاً ایپه‌ریالیزم‌ده سربستی رفاقت بویوک مقیاسده «انحصاره» دونگکده‌در. فاربقالر آراسنده سندیقالر، تروستلر، قاره‌لار تشکیل اولونقده، بویوک باقفالر بورسیه حاکم اولنقده و اقتصادی حیاتک بوصفحه‌سته‌ره رفاقت قالمقدمه‌در.

عمله‌یه طوقات آقانلر!

بو خصوصده

کوردکاریمک بیک ده بیری

؟ فارشیموشما

بـنجـی فارشـیـموـشـما

عمله سـکـزـنجـیـ یـارـالـیـ آـلـدـینـیـ زـمانـ دـوـشـانـ دـکـزـهـ
دوـکـولـدـیـ .. صـلـحـ اـولـدـیـ .. شـنـکـلـکـلـ پـاـپـلـدـیـ .. آـرـتـیـقـ
یـکـدـنـ جـلـسـهـ مـبـعـوـثـلـرـ سـچـبـلـیـورـدـیـ .. عمله سـکـزـنجـیـ
یـارـاسـنـکـ قـانـلـیـ صـارـغـیـلـرـیـنـیـ صـیـقـارـاقـ قـارـشـیـسـنـدـهـ صـوـفتـاـ
آـغـزـیـلـهـ نـطـقـ سـوـیـلـهـیـنـ آـدـمـهـ باـقـیـورـدـیـ .. قـوـلاـغـنـکـ دـیـنـنـدـهـ
دـالـقاـوـوـقـ بـرـسـنـ اوـکـاـشـوـیـلـهـ سـوـیـلـهـیـورـدـیـ :

-- سنـ بـونـطـقـ سـوـیـلـهـیـنـ صـوـفتـانـکـ ، کـلـ قـافـاسـنـهـ ،
طـورـبـاـ صـاقـالـنـ ، پـوـسـکـوـلـسـزـ فـسـنـهـ باـقاـ ، اوـأـیـ آـدـامـدـ .
سنـکـ حقـکـیـ مـدـافـعـهـ اـیدـرـ . سـجـ اوـنـیـ ، اوـنـیـ مـبـعـوـثـ سـجـ .
عملـهـ رـأـیـ وـرـدـیـ .. صـوـفتـاـ ۳۰۰ لـیـرـاـ مـعـاشـلـهـ مـبـعـوـثـ
اوـلـدـیـ .. اـیـشـتـهـ سـکـزـ یـارـالـیـ عملـهـ اـیـلهـ پـوـسـکـوـلـسـزـ فـسـلـیـ
صـوـفتـانـکـ اـیـکـنـجـیـ قـارـشـیـلـاـشـهـاـسـیـ بـوـیـلـهـ اوـلـدـیـ ..

اوـهـنـجـیـ فـارـشـیـموـشـما

صـوـفتـاـ مـبـعـوـثـ زـنـکـنـ اـولـدـیـ .. تـکـیـهـ آـچـدـیـ .. جـیـلـانـ
پـوـسـتـهـ قـوـرـوـلـدـیـ .. هـرـکـونـ یـاغـلـیـ پـلاـوـ یـیـورـ .. هـرـکـیـجـهـ
یـاغـلـیـ کـوـبـکـنـ حـوـبـلـاتـ حـوـبـلـاتـ ذـکـرـ اـیدـیـورـدـیـ .. سـکـزـنجـیـ
یـرـنـدـنـ یـارـالـیـ عملـهـ تـرـامـوـایـدـهـ وـاتـمـانـ اـولـدـیـ .. سـکـزـنجـیـ
یـارـاسـنـکـ قـانـلـرـیـ حـالـاـ صـیـحـاـقـدـیـ .. هـرـکـونـ سـکـزـ ساعـتـ
آـیـاقـ اوـسـتـنـدـهـ دـوـرـوـیـورـدـیـ .. هـرـیـارـاسـنـهـ بـرـسـاعـتـ آـیـاقـدـهـ
قـالـمـاقـ اـصـابـتـ اـیـشـدـیـ .. پـوـسـکـوـلـسـزـ مـبـعـوـثـکـ آـنـدـنـ ،
آـرـاـبـدـنـ اـیـنـدـیـکـیـ یـوـقـدـیـ .. فـقـطـ هـرـنـاـصـلـسـهـ عـقـلـنـهـ بـرـکـونـ
تـرـامـوـایـهـ بـیـنـمـکـ وـ تـرـامـوـایـدـهـ کـیـ وـاتـمـانـیـ طـوـقـاتـلـامـقـ
کـلـدـیـ .. تـرـامـوـیـهـ بـیـنـدـیـ ، وـاتـمـانـیـ طـوـقـاتـلـادـیـ .. طـوـقـاتـیـ
یـهـنـ وـاتـمـانـ سـکـزـ یـرـنـدـنـ یـارـالـیـ عملـهـ اـیدـیـ .. اـیـشـتـهـ کـلـ
قـافـالـیـ ، طـورـبـاـ صـاقـالـلـیـ ، پـوـسـکـوـلـسـزـ فـسـلـیـ صـوـفتـاـمـبـعـوـثـهـ
سـکـزـ یـارـالـیـ عملـهـ اوـچـونـجـیـ دـفـعـهـ بـوـیـلـهـ قـارـشـیـلـاـشـدـیـلـرـ ..

دـورـدـنـجـیـ فـارـشـیـموـشـما

— سـکـزـ یـارـالـیـ عملـهـ اـیـلهـ صـوـفتـاـ مـبـعـوـثـکـ دـورـدـنـجـیـ
قارـشـیـلـاـشـهـاـلـرـیـ نـاصـیـلـ اـولـدـیـ ؟
— اوـنـیـ زـمانـ کـوـسـتـرـهـ جـلـکـ ! ..

لوـنـدـوـدـهـ سـیـورـیـ قـوـلـهـلـیـ سـرـایـنـدـهـ یـاقـرـیـنـیـ یـمـکـ ماـماـ .
سـنـدـکـیـ شـامـپـانـیـاـ شـیـشـهـلـرـیـ آـرـاسـنـهـ قـوـیـوبـ دـانـهـسـیـ اوـجـ
انـکـلـیـزـ لـیـرـالـقـ « بـوـرـوـ » سـیـفـارـهـسـیـ اـیـجهـنـ انـکـلـیـزـلـورـدـیـ ،
ازـمـیرـکـ باـغـلـرـیـنـیـ قـیـزـیـنـهـ دـوـکـونـ هـدـیـهـسـیـ یـاـمـاـقـ اـیـسـتـهـدـیـ .
انـکـلـیـزـ لـوـرـدـیـنـکـ سـفـرـهـسـنـدـهـ غـارـصـوـنـقـ اـیـدـنـ یـوـنـانـیـ
سـرـمـایـهـ دـارـ اـفـدـیـسـنـکـ بـوـارـزـوـسـنـیـ آـکـلـیـجـهـ یـوـنـانـ اـرـدـوـسـنـیـ
آـنـادـولـیـهـ صـالـدـیـرـتـدـیـ .. یـوـنـانـ ژـهـنـهـ رـالـیـ اـسـ اـیـدـیـ ،
یـوـنـانـ تـقـرـیـ اـصـدـیـ ، کـسـدـیـ ، یـاـقـدـیـ ، یـقـدـیـ .

تـورـکـیـلـیـ عملـهـ تـورـکـیـلـیـ کـوـبـلـوـ اـیـلـهـ بـرـاـبـرـ تـورـکـیـلـنـکـ
اجـبـیـ سـرـمـایـهـسـنـهـ آـرـبـالـقـ اـوـلـاـسـنـیـ اـیـسـتـهـمـدـیـلـرـ .. کـوـبـلـوـ
صـاـبـانـیـ ؛ عملـهـ چـکـیـجـنـیـ بـرـاـقـدـیـ .. کـوـبـلـوـنـکـ صـاـبـانـیـ
عملـهـ اوـجـاعـنـدـ اـوـسـتـنـهـ قـوـیـارـاـقـ سـلـاـحـ یـاـپـدـیـ .. هـرـایـکـیـسـیـ دـهـ
حدـودـهـ قـوـشـدـیـلـرـ ۴۰۰ دـوـکـوـشـدـیـلـرـ .. کـوـبـلـوـنـکـ کـوـبـیـ
یـاـقـیـلـدـیـ .. عملـهـ یـدـنـجـیـ یـرـنـدـنـ یـارـالـدـینـیـ زـمانـ جـکـرـلـیـتـهـ
صـاـبـلـاـنـ قـوـدـشـوـنـکـ یـارـاسـنـیـ صـارـمـقـ اـیـچـینـ کـوـبـلـوـنـکـ
قـاعـنـیـسـنـهـ یـنـدـیـ وـ دـورـتـ کـوـنـلـکـ یـولـیـ قـرـقـ کـوـنـدـهـ
چـهـرـکـ کـوـبـلـوـنـکـ یـاـقـیـلـانـ کـوـنـهـ اوـلـاـشـدـیـلـرـ .. یـدـیـ یـرـنـدـنـ
یـارـالـیـ عملـهـیـ کـوـبـلـوـنـکـ یـاـقـیـلـانـ کـوـنـهـ کـتـیرـهـنـ قـاعـنـیـ
یـیـقـامـشـ جـشـمـهـنـکـ یـاـنـدـنـ بـکـرـکـنـ فـسـیـ پـوـسـکـوـلـسـزـ ،
قـافـاسـیـ کـلـ ، طـورـبـاـ صـاقـالـلـیـ بـرـصـوـفتـاـ ، طـورـبـاـسـنـیـ کـوـبـلـوـ ..
لـرـکـ صـوـکـ مـحـصـوـلـیـهـ دـوـلـدـوـرـمـشـ جـرـدـنـ دـوـنـوـبـوـرـدـیـ ..
طـورـبـاـنـکـ اـغـزـنـیـ قـاعـنـیـنـکـ اـیـجـنـدـهـ کـیـلـرـدـهـ اـجـدـیـ .. عملـهـ
قوـیـنـدـهـکـیـ صـوـکـ بـنـ قـرـوـشـیـ طـورـبـاـهـ اـنـدـیـ .. اـیـشـتـهـ یـدـیـ
یـرـنـدـنـ یـارـالـیـ عملـهـ اـیـلـهـ فـسـیـ پـوـسـکـوـلـسـزـ ، قـافـاسـیـ کـلـ ،
طـورـبـاـ صـاقـالـلـیـ صـوـفتـاـ بـرـنـجـیـ دـفـعـهـ بـوـیـلـهـ قـارـشـیـلـاـشـدـیـلـرـ ..

تیز و میزه قافله لرز . بیزه کتابلر من « ابدی حیات »
واعظلریز « جنت بفعجه لری » و عد ایتمیورلر بیز باشمزی
ولره قاپاگایور کنیش افقله دوغرو قالدیریور لر .
آسرار انکیز سوزلرک جنت وعدلری قارشو سندده دلک ،
بو کونکی ملعون قاعده لرک اسارتندن خلاص ایچون
علمک وتاریخنی ضرورتلرک روزگاری اوکند و حریثک
حاکم اولا جنی بر دونیا جنی ایچون عصیان ایدیور لر .
مظلم وتاریخنی سورلر بونجه یورو ویرک « قره ملین »
سراینک « ووزدیو یژه نسقاپا » یه آچیلان قاپو سنه یاقلا .
شدم . اولا بوبوک بر قله نک مدخلنندن ، صکره قیصه
بر کوبو رو دها صکره ده آصل قلعه قپو سندن سچه رک سرا یک
اولو سنه چیقلاج قدی .

« قره ملین » غربک و بوتون . بو کونکی اجتماعی
نظمک کوزنده بلکه قیزیل و وحشی بر « قرتال یواسی ».
دره . فقط بر بورایه بوکون « لهنین » ی دیکله مک ایچون
کلیشور لر . بزه بوکون ، بویرده « دونیانک دونوم
نقشه سنی ایلک اوچکه سه چنان آدام » یکی وایسته دیکمز
ملمردن بحث ایده جک ، بز بوکون بوراده بر تاریخ
قابانیر و بر باشقا تاریخ آچیلیر کن دویولان هاجانلری
دویا چغز . رهند ، شیلی ایتالیاده ، طونه بوینده و بوون
دونیانک ضاعت یوالرندہ کی « کنج لهنینیست » لرک

« بیزم معلممز » دیدکلری آدام بیزه « یکی بدرس »
ویره جک چین ایشلرندہ ، هندستان شهالندہ بالقانلرده
کویدن کویه دولاشان کنج اتفاقا بھیلرک فکر لینی
یاقان سوزلری سویلهین آدامی دیکله یه جکن . یارینکی
نسلاک چو جقلری بکا : « سن ده اونی دیکله دکی ؟ »
دیدکلری زمان بو کونکی دویدیغم هیجاندن ابدی قلا جق
بر ذره دامار لمده یکی دن یا ماجق ، صانکه اوونک کبی ،
صانکه هنور یاشایان بر « لهنین » کبی بز بو یانان ذره بی ،
صانکه دائمًا عالملر یاراتان ابدی بر فکر یانشی کبی
کله جکلره ایصال ایده جکن .

« ماحو وایا » ده کی بنادن ویریان مساعده قارتنی

لهنین صحنه سی

لهنین سویلیور !

بیزه هر کون ماسالرده دونیابی پیشندن سوروکله مش
بوبوک پیغمبر لرک تاریخنی بادکار قالان ایزلرندن ، اشارتلرندن
بحث ایدر لر . حالبوکه بن سزه « لهنین » دن آکلاما تاجنم
بن سزه اویله بر « انسان » دن بحث ایده جکم که او ؟
بر ملتک رسولی ، بر امتك پیغمبری ده دلک ، بر بوتون
انساپینک ده بیزی و یول کوسه تر بیجی سی در . پیغمبر لر
منارینه یوز سورمه ایچون ججه کیده نلر روحانندہ کی
معشیری چو لرک قیز غینلغنده ییقامایا محتاج کناهکار
انسانلردر . بن لهنین دیکله مک کیدیبورم ، بز ، معارضلرندن
استغفاره قوشان عادیلر ده دلک ، بو کناهکار و فضاحتلرک
لقتله مه دونیاسنده روحانی مظلومیتک اختلالیه یانان

لرینک مس خصلتی ، حق آووستالیادن ، آفریقادن ، هندچینی دن ، جاودن عقل آماز مس افهار آشارق قره ملینه ، له نینی دیکله مکه کلنلر ، خلاصه هر دنک دن و هر دیل دن و غبله لق سالونک اور تاسنی ، تریبونک اطرافی کیتدجکه دولدوری یور . دیوارلره اوزرلزنه آلتون رنکنده بر یازی ایله یو کسل شعارلر ، له نینک سوزلری یازیلش قیزیل و کنیش بایر اقلر کریلنس ، ستونلر ، کمرلر قرمنی قوماشلره یول یول صاریلش ، زینتله نمشدی . مشهور ایستیکی همان بوتون سیمالر هر زمان متفسک ، فقط شن و ابد زنده نسانلر کبی ماصه لرک آرالرنده دولاشیورلر ، « قروپسقاپا » و « قلاراسه تکین » آف صاحلرینک چرچیوه له دیکی سیمالرینک بورو شو قلمقلرنده یارم عصر لق انسایت مجادله سنک ایزلرینی طاشیان ایکی قهرمان قادین هیکلی کبی تریبونک آرقا سنده دیکله نیور . لردی . زیل جالدی : دئیس اجتماعی آچیور ، فقط بز له نینی بکله بورز .

بن هادر قونوشولدیغی عادتا آ . کلامیور کبی یم . بن قلمبده بوبوک هیجانلره حاضر لامان انسانلرک دویدینی ، هم قورقویه ، هم حظه بکزه رخیجانلر وار . بیلیورم که شمدى بروزکار اسه جک ، بیلتمهین ، سرلی بر اشارتی بو صالحونک هواسنی بودنبره یاقاچق ، بو اطرافی دولدوران انسافلر ؟ صوئوق قانلی انکلیزلر ، آلمانلر دهـا صکره فرانسلر ، ایتالیانلر ، صمود و سیز شرقیلر خلاصه هر کس ، بوراده کی هر ذی حیات بیلنمهین مرکز لردن کلن آنی بر قیام حمله سیله هب بردن ، جانلانه جق ، هایقیراجق هیجانلرینک قدرتی سیسلی دونیانک هر بوجاغنه داغیلاجق بر قورقوچ آدام او لا جفلر . صالحونک تریبونه یاقین او لان قاپوسی آچیلدی واویله دیدیکمز اسرار انکیز روزکار ایشته اسدی ، فقط بو بروزکار دهـک بر فوردنه . . . انسان دینیلن مخلوق هیجانی بو قادر مدهشندی قدرتی او لان وار لقی در ؟

کوسترم و مرتبع غرب مخابر لرینک قلمنده صانکه قات قات میتالیوزلوله چو دیلش قلمه لر کبی تعریف ایدیان « قره ملین » ، مدخله لرینی کقدم . اطرافده بو طوپلو ، میتالیوز طوپلره بکزه روشی کورلیوردی . قره ملینک داخلی هر چشید بتالرک بر انتظام کوسترم کسزین سورایه ، بورایه سر پیشدیر بیلریکی غریب بر « قلعه ایچی » منظره مسی عرض ایدیوردی . چارک محافظ قازاقلرینی باریندیران قشله ، عسکری و مکتبه تحولی ایدیلش ، چاراوردولرینک آوروبا و آسیانک بدی بوجاغندن بر « خاطره شرف » دیه طاشیدقلری طوبار ، خبره لر چورومکه بوز طویش ، ایمپراطورک مراسملری و رسم کیدلری تعقیب ایستدکلری سون دور مالر ، طاقلر آرتق بوش و معنا سز نالمش ، کلیسا لر کلیدله نمشدی . او زم زنده بو زمانلر ایمپراطورلر لق یاندی راسی صلالانان اسکی بایراق دیوه کینه قیزیل ایک دن سانکه آله و کبی یامان بایراق چکیلمشندی . کونش باسیور ، قارشی ده « حریستوس سپاستیل » کلیسا سنک مرس کو وده مسی ، آلتون قبه لری کیتدجکه قاراریبوردی . قره ملینک الکتریقلری یاندی . قارانلر فضا ایچنده بوزنه ضیادار بیلریزده بولونیور مشرکی برشی اولدی . اسکی سرای حالیلری دوشنه نمش کنیش مرس مردیونلردن یوقاری به چیقینجه صاغده شمدى « بین الملل اقلاب موزه مسی » اتخاذ ایدیلن موذائیق زه میلی بر سالون وار . بن ایکی طرفه روسیا اقلابی تاریخنه عائد رسمی ، ایتاتسیقلر دیاغر املر دیز بلش بر قوریدوردن کقدم و قابولزنه قیزیل نوبچیلر بکلهین بر صالحونه کیدم . روس چارلرینک قابا و فؤدال روح لرینی دو بوراجق کبی بر بالدیز دریاسی هر طرفدن طاشیوردی . سـالونک غزنـه مخابر لرینه ، قیزیل اور دودن ، فابریقالردن ، دارالقتو نلردن سامع صفتیله کله جک او لان لره عائد قسمنده اطرافی کوره بیله جک بر بر انتخاب ایتمیم . غلبه اق کیتدجکه آوتیوردی . آوروبا و آسیقا مملکت نلرندن کلن عمله ممثلری ، هندستان ، چین و شرق قریب اقلابیجی -

اونلرک بو ارزوسنی حیات اجتماعیه شرائطیله ایضاح ایتمك لازم کلیر : آفاق ، مادی شائینتلر داخلنده ساحة استنادلرینی قایپ ایدن صنفلار ، بو ضعفلرینی ، افسنی ، «مه تافیزیق» فکر و سپه کولاسیونلری » منطق اویونلریله اورت باص ایده جڭ ، «فکر یاتھیلری» دوغورولر . ایشته زمانزدە بىلە علمك فوقنده طرز تلقیلر وجوده کتىرمك چالىشان فيلوسوفلار بو سقوطه مەحکوم صنفلارك آووقاتلغى يالپان فکر یاتھیلردن باشقە بر شى دکلدرلر . فلسفة هيچ بىز زمان مجرد ، منفرد قلاماشدر ، هيچ بىز زمان حیاتك اجتماعى احتياجلىندن ، منغۇتلارندن آپرىلاماشدر . اك مجرد مىشەلر بىلە اجتماعى حیاتك احتياجلىرى ، مجادلهلىرى اىلە تىمىن اولنورلر . «فکر» ، بعض فيلوسوفلارك ادعا اىتدىكى گىبى كىندى كىنىيە جو هواده انكشاف ایتمز . اجتماعى شعورى تعىين ايدەن اجتماعى وارلقدر . «فکر يانى» بىز آنجاق اونى دوغوران مەلumat كۆستىر . بىز فکرك ، حقيقى قىيىتىك اك اىي معيارى ، عمليانىدر ، پراتيىكدر .

مطلق اولان هيچ بىزى يوقدر . هەشى دە كېشىر ، هەشى جريان ايدر . هەشى «ھەشىلە» بىراپ تبدل ايدر يعنى طبىي واجتماعى شىكلرلە دە كىشمەسىلە بىراپ بالذات بىز كىندىزدە دە كېشىر . منظومة عالمك فکرده هەنگىسى آفاقى تارىخى شرائطە واوفىرى طاشىيانك انسنى ، فيزييولوژىق ، روحى تشکلاتىلە محدود و معيندەر و كىندى زمانى اىچىن دوغورودر . بىتون طبىي خادىن لرک آراسىنده كى مناسبات متقابلهلى قاورايان ، منظومة عالمك عىنى عكىس اىتدىرەن «مەفكۈرەسى» بىز طرز تلقى وجوده كتىرمك قابل دکلدر . بۇنى آنجاق «مه تافیزیق» فيلوسوفلار ادعا اىدە بىلەرلە چونكە اوئىلرک هە بىز بالخاصە كىندىسىنك حقيقىت مطلقەنى كىشف اىتدىكىنە قانعدار . فقط مېت عالمىلرک انكشافى

ایشته لهنин ، سوکىسى بىر توکە ئىز سىالە كى بىتون انسانىت ماضىرەن دامادرلرندە كىزەن آدام بى يواش وساڭىن يۇزلى اختىارى ؟ بى سالۇنى مدھىش ھىجان فورطەنلرىنى ياراتان بى اختىار ، بى اىنماز يارا تىجىق قىدۇتى نۇهدەن آلدى .

لهنин سوپىلۇرۇ : دونيا دىنلەن شىئىك سىلتوب دە بىك بىر قلبك بىر قلب كىي چارپىدىنى ، بىك بىر قلبك بىر قلب كىي دوشۇندىكى ، بىك بىر قلبك بىر قلبك ھىجانك ويردىكى اھتزازلە بىر تىك عالە دوغۇر سوزۇلدىكى و آن تصور اىدىكىز . ایشته لهنин سوز سوپىلەدىكى جەناندە بن بى آنڭ وجدىنى ونشەسىنى ياشادم . بى سالۇندە سوپىلەن سوزلۇ ، لهنин چوجوقلىرىنى سوپىلەدىكى سوڭ سوزلرى اولدى . او كوندىن سىكە لهنин زە بىك بىر جەنان مزدەلەن بىشىنە كۈردەك . او كون لهنин زە بىك بىر جەنان و سىتلىرى جەنانك دورت بوجاغنە اولاشىدىرقى لهنин ئۇلدى فقط هەرى بىرىكى وقدرتلى لهنин اولان «كىچى لهننىست» لر يوز مىليون كېنجلەك پىشىنە سوروكەن بىر يىن پىغمەر كىي دىنلەن كىچىنە بىر يىن فکر و دونيا جىتى اىچۇن چارپىشىورلاردى .

لهنин بىرى ، ئۇلدى . فقط بىر كون يوز بىكلىرى جە بوز مىليوتلىرى جە لهنин لر وار و بىز هە بىز اويزىز بىكلىرىن بوىز ! ...

موسۇوا ۱۹۲۴ ايلول

ئازىبىھىچى

فلسفە :

دېمالىنلەك ماتىبالىزىم كۈرمۈك بى مدھىل

بىز زمانزدە بىلە بىر جوق فيلوسوفلار علمى معلومات و ما خود علىي «مەتولدلە» ، اصوللە اكتفا اىچە يوب ، علمك فوقنە «مه تافیزیق» ، مابعد الطبيعى سىستېملەر ، طرز تلقىلر وجوده كتىرمك ارزوسنی كۆستىپىورلار .

معناده اک اوک صافده بولنان صنف علمه صنفیدر واونىڭ طرز تاقى جهانى اولان دىيالكتىك ماتر يايلزمىدە جمعىتىك متىق انكشافى عكس اىتىزىمىكىدەدر .

ن. ح

بې بوجىئە دا ئە ؟ علم

حيات - حر كىتىر ! ..
حر كىت - تضاد ! ..

جىيت طېيىتك يايىشىن غېرىتلاغانە
صنفلار، صنفلاره چىكمىش بېچاق !
ايىشىتى باق !

بو بىزم طېيشىمىزدە دونەن
بىزم اوينادىغىز سىنەما شىرىدىنىڭ
يىنلىك پىرەسىندە «علم» دېنەن
چىزكىلىشىش رسمى وار !
«علم» قاوغادان دوغار
قاوغا آپىندر «علم» .

۷۰۰ ع

سوکىلى آيدىنلاغە

اشتىجى دىرىدىزىق

مکر کان كىدىن آرا تىرىمىش ؟ كان دىنداش وعر قداسىز،
كىدىن دىن وعرق دوشىمنىز اوسلەدىخى. باقىكىز آكلاتەيمىدە
سزىدە حىكم ايدىكىز. بىز الپولى - قرق كىليسا شىندوفر
عىملەسى، شىمىدە يەقدىر تېھىسى اجنبى، عرقى اجنبى بر آمرىك
ادارەسى التىدە ايدك. شىمىدە بۇ ادم چىقارىلدى. ياخود
چىقىدى كىتىدى. يىرىنە تورك اولىيان بىر مىسلمان فن
مامورى كىلدى. داها كالدىكى كوندىن اعتباراً آتوب طۇمغە،
آصوب كىسمكە باشلادى. او درجه دە كىنديمىزى بودن بىرە
بردوشىن وەشلا بىرونالى ادارەسىندە ظن اىتىكە باشلادق.
بوزات ياهىچىچ عىملە ايشىندەن آكلا مىور ويا خود باشقا بىر مەقصدى
وار. چونكە بى يول بىكىجىسەنە ويردىكى شۋامىرە باقىكىز:
صباھلىن بشېچىدە ايش باشىنە، ساعت آلتىدە يول

دە مە تافىزىيەك، تختى كوندى كونە بالطايىلر . آرتق
فلسفە دە علمە، فەله، امتزاجە دوغۇر و كىدەن بىغىل
ھەم دە چوق قوتلى بىغىل واردەر . بىكۈن فلسفة نەك
بر چوق مسائلى علمە حل ايدىللىيور .

علوم طېيىعە نەك انكشاف «مە تافىزىيەك» «ما بىعە الطېيىعى»
نەك افلاسنى و ماتر يايلزمەك تصديقى اىجاب اىتىرىدى .
چونكە ماتر يايلزمەك انكشاف و تكاملى معلومات علمىيە
و قېيەنک انكشاف و تكاملىلە فوق العادە علاقەداردر .
علمىز ماتر يايلزم اولىاز و عىنى سورتە ماتر يايلزم اولىاز سەدە
علم اولىاز .

علوم طېيىعە نەك انكشاف ناصل ماتر يايلزمەك تصديقى
ايىجاب اىتىرىدى ايسە عىنى سورتە «علوم تارىخى نەك»
«علم روحك» انكشاف دە «دىيالكتىك» مەتودك ،
اصولك تصديقى واجب قىلدى . دىيالكتىك ماتر يايلزم
ايلە اتفاقى ايسە اويلە صاغلام بىغىل وجودە كىتىرىدى كە
بۇ تەلە استىاد ايدىن بىكۈنكى «علمى طرز تاقى جهان»
ھەم طېيىعى، ھەم جىعىتى و ھەم دە حىيات روھى بى قاورا يايلىيور
وايضاخ ايدىللىيور .

دىيالكتىك ماتر يايلزم شىمىدى يە قادار موجود اولان
بوتون فلسفى و عالمى انكشاف فىكىرىنىڭ ضرورى بى
تىچەسىدر .

يوقارىدە سوپىلى كىمزى كى ... هە طرز تاقى جهان ،
معن بىراجتىمىي صنفك احتىاج و منافقىت هيئەت عمومىيەسى
افادە ايدىن حىسپات و تاقىلەرلە صىقى رصودتە علاقەداردر .
مادام كە فلسفة بىشىرىتىك طېيىتلە يايىدىنى مجادله نەك
تىچەسىندە طېيىت و جىعىت حقىنە حاصل اولان مجرد
عمومى فىكر لىدر و مادام كە فىكر بىش بىر ماجادله ايلەسوق
و تىخرىك ايدىللىيور . بۇ تىقىرىدە آشكارىدار كە تارىخى -
اجتىماعى معنادە اوک صافدە بولنان «متىق» صنفك
«علمى فلسفة» دەدە اوک اوک صافدە بولنور . اوک صنفك
بولنان صنفك كىنى شعورىندە جىعىتىك متىق انكشافى
عکس اىتىرىدۇر . بىكۈنكى جىعىتىدە تارىخى - اجتىماعى

وېزىن فن مأمورى دوپرى دوروس ويرسە ۰۱. انسانىك
صوراتىسى اوپىلە باغىر يورا اوپىلە بىدەن ئىزىر كە هىرسوزى قورشۇن
لبىي كېنى نەنېزىنە يوتولۇر. يول چاوشلىرىنى يۈل ئەملەن لېرىنە دەنە
بويلاه آغىرا يىشلە، شەدىلى امىزلىرى يىزىر. انصاقدىن، منطقىدىن،
انسائىتىدىن ھەلە اصول و ئۆظامدىن اثر يوق. بوبىك افندى عجىبا
كىندى عرقىدىن اولان ئەملە لەرەدە بويلاھى يابار؟ ھېيج
ظن ايتەيىز. ھەحالدە اونلىرى أخى دىھ براز اولسۇن
اوچشاردى ... دردىمىزى كېمە اكلاڭىلمە، قومپانىيە يەمى؟
او بۇنىڭ مەنۇن او لۇر رواونى تلطيف ايدىر. شرق تىمور يۈللەرى
مسە خەدىمىنى جمعىتىنە مى؟ او دە هەنۋاز ايشجىنىڭ حقوقنى مەدافعە
ايدە جىڭ قىدرىتىدە دىكىل. يارى او يايىق يارى او يقودە. كىمندن
مدد او ما جىز شاشىرىدق قالدىق بارى سز بىزە بىر عقل
او كەرىتكىز ۰۰۰۰.

زوالىي اېشىمى

بىن الملل ئەملە او رۇدو سىنک كوجى!

بۇ نۇرۇدە دۇنبا يۈزىنە قاچ مېلېرە تىشكىپلىنى شەد واد؟
بۇ تۇن دۇنبا يۈزىنە ئەملە صەنفى ھەركۈن بىر آز دەھاچو غالىلۇر،
شەورلانتىرۇر، تىشكىپلىلانىزىر. بوكۇن دۇنبا يۈزىنە مەدىنىتى
يېقىماقىن حافظه ايدە بىلە جىڭ بىر ئاك قوت وارسە او دە ئەملە
صەنفىنىك بويلاك. مەدھىش و مەلۇب اوللاز قوتىدیر. يېكى بىر جىڭ
عمۇسى بۇ تۇن انسانىقى يېكى دىن باربارلە ئەتكۈزۈر. بۇ تۇن دۇنبا يايى
ھەر طرفىنە آچقۇن، و با ويانقىن دومانلىرى تۇن ئەيشىدىلەمەش
برۇرما ئەندۈرۈر. شەرلەك، مەممۇرلەك، مەدىنتىرىزلىرىنىڭ
اوستىنە باقۇشىلر بۇوا يابار. انسانىتى ھەآن تەمدىد ايدەن
بوئولۇم وھلاك آفتتە قارشو دورا بىلە جىڭ آنجىق بىن الملل ئەملە
صەنفىنىك بىرلىك و پىروتس-تۇسى در. دۇنبا يۈزىنە طەفيلىلەك،
باشقە سىنک حسابىنە كېينىتلەك، رزقنى بىن ئۆزىنەن ئاقانى ئەمكەل
ايدە جىڭ. ساعت حسابىلە تام يېكىرىمى ساعت ايش باشىنە
بۇ لۇنىش اولە جىق. كۆتكۈزۈت ساعىتى ئەتكەن ئەتكەن
او بىلە جىڭ
دە غەلەلەك، مىلييون، مىلييون انسان كەنلەلەرلى ئەپرىيالىزىم دېۋىننىك
پىچەسى آلتىندا مستقل حىاتلىرىنى غىب ايدېيورلۇ، ئەملە، پىرلەتەر
اولۇيورلۇ. بوكۇن بۇ تۇن دۇنبا بىر آووج باشىكىرلەك و اوئىلەك
آيقلۇ كۆلەلەنىڭ حسابىنە چاپىشىور. آورۇپانك، آمىرىقانك
بىر آلوچىنە بانقا صاحبلىرى اىستە دەكلەرلى يىردى حەرب، اىستە دەكلەرلى
يىردى سەلحە امىز ايدېيورلۇ. بارمۇلىرىنىك بىر اشارىتىلە بىر مىلييون،

بۇيىنە چىقە جىسىك. ھە يۈلدە كى وظيفە كى يابە جىسىك ھەم دە
بۇل بۇيىنە كونىدە اللى متەھەل خەندىك تېزىلە يە جىسىك،
ا كلا دەكىي، بن باشقا بىر شى طانىيام، لاف اىستەم، اعتراس
قبول اىتەم، يابار سەڭ يابار سەڭ يابار سەڭ كەدەم اولور كىدرىسەك.
قى الحقيقة يۈل بىكچىسىنك وظيفەسى شودر:

دەمير يولى او زىرنە بىر عارضە، بىر سقطلىق او لوب او لمدىنى
تىغراف دېركلەرنە بىرقانلىق او لوب او لمدىنى قىقەنە تىدىق
ايدىر كە كون كەندىنە و يېلىن ..... شوقدەر كىلو متەھەل
بۇل او زىرنە كىدوب كىلەك. بوكىدىش كلىش اشاسىنە
بۇل او زىرنە ويا كنانارلەدە بالخاسە ياغمور و قازانلى
زمانلاردە سو ويا قار بىرىكتىلىرى او لورسە بونلىرى دە
اورە دەن قالدىرىمقدەر. يوقسە بۇل ئەملە سىنک كورمىسى
ايچاب ايدىن خەندىلەرلى باشىنە ئېزلىسى ھېيج دە
بىكچىنىك وظيفەسى دەكلەر. بوكار غىما بۇ يېكى فن مأمورى
بواسىرى و يېرىيور. شەمىدى بواسىرى و بىكچىنىك حالى
تحليل ايدەم؛ بواسىە نظر آ بىكچى بىر دەفعە ۷:۱۰ و بىضا دە
داهازى يادە كىلۆمتەرلەك بىر مەسافەيى يابان يورۇيە جىڭ و بۇ تۇن
خط بۇيىنە بىر چوققۇق نەقەطلەرە دقت ايدەر كە، حتى اوفاق
تەڭ عارضەلەرلى او رەتە دەن قالدىرىارق يۈلە دوام ايمىش
اولاچق. و كرى دونەر كە عىنى مەسافەيى قطع ايدە جىڭ.
بىش بىچقىدە ايش باشى اولە جىق، اېكى ساعت يۈل يورۇيە جىڭ
و اېكى ساعت قدر بىر پايدوسى يابىدىن سو كرا تىكرار
ايشه باشلايە جىق، بوسفرالىي مەترولۇق خەندىك تېزىلە يە جىڭ. -
بوالىي مەترولۇق خەندىك تېزىلە مەسى باشلى باشىنە بىر ئەملە نەك
بۇ كونىنە يابە بىلە جىڭ بىلە جىڭ. - دېمك اڭ آز يىدى سىكىز
ساعت بۇ تېزىلەمە ايشىلە او غەراشە جىق و نەھايت عودت
ايدە جىڭ. ساعت حسابىلە تام يېكىرىمى ساعت ايش باشىنە
بۇ لۇنىش اولە جىق. كۆتكۈزۈت ساعىتى ئەتكەن ئەتكەن
او بىلە جىڭ ئەتكەن ئەتكەن ئەتكەن ئەتكەن ئەتكەن ئەتكەن
كەندى حالتىجە او طوروب بىراز دەزۇق مى اىتىسىن، نە يابىسىن؟
و قدر آغىز بىراشى انسانە يوكەمك دىيانىك ھانىكى يېنىدە
و ھانىكى عصرىنە كورولماشدەر. بارى بوغۇرۇقابىل اجرى امىرى

آیدینات

۳۷۴,۰۰۰	۳۷۸,۰۰۰	۱۷۶,۰۰۰	قنادا
۴۰۰,۰۰۰	۳۶۰,۰۰۰	۱۵۲,۰۰۰	دانمارکه
۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	؟	لهستان
۴۰۰,۰۰۰	۳۳۸,۰۰۰	۱۳۶,۰۰۰	اسوچ
۳۰۰,۰۰۰	۲۴۷,۰۰۰	؟	ژاپونیا
۳۴۳,۰۰۰	۲۱۲,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	مبارستان
۳۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۹۰,۰۰۰	اسوپیره
؟	۱۷۵,۰۰۰	؟	يونانستان
؟	۸۳,۰۰۰	۷۲,۰۰۰	یکی زهلاند
۱۴۲,۰۰۰	۱۴۴,۰۰۰	۶۴,۰۰۰	نوروهج
؟	۱۰۰,۰۰۰	؟	پورتکیز
۴۰,۰۰۰	۳۶,۰۰۰	۳۰,۰۰۰	بلغارستان
۵۹,۰۰۰	۴۱,۰۰۰	۲۸,۰۰۰	فینلاندیا
۹۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	رومانيا
۶۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	؟	جنوبی آفریقا
؟	۲۰,۰۰۰	۹,۰۰۰	صربستان
یکون	حربدن اول	۱۳۳۶	۱۳۳۷
۴۸,۶۴۴,۰۰۰	۱۶,۱۵۲,۰۰۰	۴۲,۰۴۰,۰۰۰	۱۳۳۶ سنه سند

بو حسابجه ۱۳۲۷ سنه سی نهایتنه بو او تو ز ملکتنه
ایده‌مشدر . حالبوکه بو ملکتله دده بو سنه نهایتنه تقریباً
(۴,۰۰۰,۰۰۰) تشكیلاتلاغش عمله واردی . حالبوکه بوموجوده
جدولده نام معلومات آلامادیغمز ایچون انگلتره ، فرانسه ،
اسپانيا ، آووستريا ، یونانستان ، یکی زهلاند ، صربستان ده
۳۳۷ سنه سی نهایتنه موجود تشكیلاتلی عمله نک صایپسی علاوه
ایده‌مشدر . حالبوکه بو ملکتله دده بو سنه نهایتنه تقریباً
علاوه‌ایدیجه یکون (۶۲,۶۴۲,۰۰۰) بالع اولور . حالحاضرده
ایسه بو او تو ز ملکتنه داخل عمله نک صایپسی تمام
۷۵,۰۰۰,۰۰۰

یتش بش بش میلیون دن فضله در . تمام یتش بش میلیون
شعورو لو، بیلکیلی، تشكیلاتلی کنج یکی برحرب عمومی تهلهک سنه
قارشی مدیتیک محافظه سی ، بین الملل قرده شلق و اجتماعی انقلاب
نامنه حاضر لانیور ، طوپلائیور .

بو یکونه ساده‌جه شهر لرده موجود تشكیلاتلی صنایع عمله سی
کوی و کویلو تشكیلاتلری ایسه بورایه علاوه ایدله مشدر .
ایشته سره بین الملل عمله اردوستنک کوچی و قدرنی !

شوکت ڑیا

بسن میلیون، او ن میلیون آدای بر آنده ئولومه کونده ریبورلر .
تور کیا کی ، چین کی ، ایران کی مظلوم شرق ملکتله نی
بر آن پیغامده خرابیه دوندورتیورلر . عصر عزک بو یکی
از درهالانی خاک ایله یکسان اپدە مک قهرمان آمیق . ئولوم
شرق ملکتله نک خلاصی ایچون عصیانی و بین الملل عمله صنعتک
واهرا و قادر تشکیلاتی در .

دونیانک هر بوجاغنده عمله منق برله شیور ، طوپلائیور ،
قوچی ، قدرتی ، تاریخی وظیفه سی دها این آ کلایور . کچن
حرب عمومی بو تشكیلاتلاغانک دیو آدیمه ایله ایله مه سی ایچون صانعکه
براص و بر اشارت او لدی . آشاغی ده دونیانک او تو ز ملکتنه کی
تشکیلاتلی عمله نک صایپسی کوره جکز . بو صایلردن کور و نیور که
حرب عمومی به قدر کچن او زون سنه لده تشكیلاتلاغش ،
سیندیقا لاغش عمله نک صایپسی حرب عمومی تیقیب این
بر قاج سنه ایچنده کام اوچ مثلی بردن و بردنبره آرئشدیر .
تور کیا عمله سی ! بوجدولی دقتله او قو ! از برله ! و کور کسنک
اسمک دها بوجدوله کچمه مشدر بیله .. شون بیلمک لازم در که
تشکیلاتر ، شورسز عمله کتلەی برسن بیله دکادر ،
او نک هیچ بر اجتماعی قیمتی بوقدر . او نک کور کورینه حرست
ایدن چر خلدن ، قولاردن ، مایوه لاردن ، خلاصه جانسز
و دیقوسز آلتاردن هیچ بر فرق بوقدر . ایسته یهم که استبداد
و مشروطیت دورلند بزه جاھل ، پریشان « عمله کروھ »
دیرلردى . جهوریت دورنده تشكیلاتی، بیلکیل « عمله منق »
اولام .

دونیانک او تو ز ملکتنه تشكیلاتلاغش عمله نک صایپسی
بیلکیل رفلک بیرینه (۴) اشارتی قوییورز

ملکتک اسماي حرب عمومی بیدایتنه حرب عمومی نهایتنه ۱۳۳۷ سنه سند
۱۳۳۶

آیانیا	۴,۵۱۳,۰۰۰	۱۱,۹۰۰,۰۰۰	۱۳,۰۰۰,۰۰۰	۱۳,۰۰۰,۰۰۰
انگلتره	۴,۱۷۳,۰۰۰	۸,۰۲۴,۰۰۰	۴,۱۷۳,۰۰۰	۴,۱۷۳,۰۰۰
متحده آمریقا	۵,۱۷۹,۰۰۰	۵,۶۰۷,۰۰۰	۲,۷۲۲,۰۰۰	۵,۱۷۹,۰۰۰
روسیا	۵,۲۲۰,۰۰۰	۳,۶۳۹,۰۰۰	؟	۵,۲۲۰,۰۰۰
فرانسه	۲,۰۵۰,۰۰۰	۱,۰۲۷,۰۰۰	۲,۰۵۰,۰۰۰	۲,۰۵۰,۰۰۰
ایتالیا	۳,۱۰۰,۰۰۰	۱,۸۰۰,۰۰۰	۹۷۲,۰۰۰	۳,۱۰۰,۰۰۰
چهارلواقا	؟	؟	؟	چهارلواقا
اسپانيا	۸۷۶,۰۰۰	۱,۳۰۱,۰۰۰	۸۷۶,۰۰۰	۸۷۶,۰۰۰
اووسترالیا	۶۸۴,۰۰۰	۶۲۸,۰۰۰	۴۹۸,۰۰۰	۶۸۴,۰۰۰
هندرسون	۱,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	؟	۱,۰۰۰,۰۰۰
آرژانتین	۷۰۰,۰۰۰	۴۷۶,۰۰۰	؟	۷۰۰,۰۰۰
آووستریا	؟	۸۰۳,۰۰۰	۲۶۰,۰۰۰	۸۰۳,۰۰۰
باقیجا	۹۲۰,۰۰۰	۷۱۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۹۲۰,۰۰۰
فلمنک	۶۸۳,۰۰۰	۴۵۷,۰۰۰	۱۸۹,۰۰۰	۶۸۳,۰۰۰

لهنین وقادینلوق

لهنین بولداش اتفلاجى مارقسىزىم نظرىانى قاپيتالىزمك بوكونكى شرائطنه كوره تطبيق ايتمك چاره لرىنى بولدى. ايشه لهنزم ديدىكىمىزده بوجاره لرى و بويولده كى تاقتيقەي كوسترهن اصولاردر. لهنین مارقسلىك پروله تاريا ديكتا. توراسى واسطه سيله سوسىالىزمە دوغرو چىزدىكى يولده يورووه بىلمك ايجون اك صاغلام استناد كاھك پروله تار. يانك بالذات كندى قوتى أولدىنەن برايساس اولەرق آملقە برابر پروله تاريانه بوايشى باشه چىقارا بىلمك ايجون متفقلر لازم اولا جغنى تقدير ايتدى. ايشه بومتفقلردن اك برخىسى فقير كويولور ايسه اىكىنچىسى ده قادينلوق در. لهنین قادينلوقى على العموم برسوسىالىزم خادمى اولا رق قبول ايتمك صورتىلە ايشىجى صنفته معاونتە دعوت ايتىمور. لهنین ك دعوت اىتىدىكى قادينلر، بىكلر، آغالار وزنكىنلىر قادىنى دكىدر. او ايشىجى فقير، كويلو وعلى العموم كندى امكىلە كېچىن قادينلرى سوسىالىزمە دعوت ايتكىدەدر. يالكىز قادينلرى سوسىالىزمە دعوت ايتكەلە اكتفا ايتىمور، على العموم قومونىستلەر ده نصيحت ايدىبوركە ايشىجى و كويلو قادينلر اشتراك اىتمىدكارى تقدىرده قومونىست جمعىتىك قورولماسى مىكن دكىدر. قومونىست جمعىتىك قورولماسى ايشىجى كويلو و كندى امكىلە كېچىن بوتون قادينلرى اشتراك اىتدىرىمك لازمدر. بومىتلەنك نظرى جهتىدر.

علمى جهتە كلنجه: لهنین بولداش اك دوغرو يوللىرىنى كوسترمىش و كندىسى ده او خصوصىدە چالىشمىشدر «بو قادينلره هاىد برايشىدر» دىيە اونى على العموم سوسىالىزم حياتى قورمۇق فعالىتە داڭرى بويوك وظيفەلرده آييردا يەمىشدر. قادينلر ك بوجياتى قورمۇق ده اشتراكىرى دوغرو دوغرو بىلە عمومى انقلاب حياسىنىك برجىنى او لىدىنەن فعلاً كوسترمىشدر. مثلا: قادينلر ك معارف حياتىنە، صحىھ ايشلىرنە، قادينلوق و آنالىڭ مخافظەسى؛ چوجوقلى قادينلر ك و كوجوك چوجوقلىك حىايەسى؛

هېجانز

هېجانزىدە
شاھا قالقان بىر آتىك
دەلى
چىز كىلىرى
يوق .
هېجانز

رايلىرك اوستىدە قايدار كىن بىلە
چىلىك هيكللىكى قايداب اىتەين
بر
لوقوموتيف .

او يە بىر لوقوموتيف كە
اک كوجوك چوپىستك
جاپىلسماسى اىجىن
هر قىورىمى ماترىالىست يېنمز
آچىلوب قاپاندى دو كومىلە،
كۈنلە

معادله حل اىتىك
اونى قونىدە تكامل كى بىركىلتىك.
او بىم شعوريمىزك اوغلى
او او قادار بىم كە
أزىمك اىستەدىكىمىزى
رايلىرىنە قونولان بىر باقر اوئللىق كى أزىز
 فقط

بر آن بىلە برايسە آلتە چىكدىكىمىز يولى
پارچالانىر ؟
چونكە او سادە بىم
سادە بىم شعوريمىزك اوغلى.

آيديشناني

ناصيرلى پارماقلرينى او كندە طوران ماصه يەدايادى و كنيش كوكىنىڭ درىنلەكىنىڭ كان بى سىلە سوزە باشلادى : — « رئىس بىڭا سز بىكا بوسوألى صورمەسى يېرىكىز دها اىي اولوردى . اورتەدە ايشلەنمش بىشى وار . بوكا سز جنایت دېيىودىكىز .. قبول ايدىيورم . بونى ايشلەين بىن دە ، بورادە ، قارشىكىزدىم . استقطاقده افادام آلدى ، آلتقى امضالادم .. او افادامەلە هەرشىئى اطرافىلە حکايە ايدىيورم . دها نە ايسىيودىكىز ؟ »

رئىس سېكىرىلەندى . بى جانىنىڭ بو يولىدە ادارە كلام ايتىسى خلاف اصولدى . هەرجاسى محكىمەتكى درىن سکون و سکوتى ايجىنده بور چىلىك طوقاق ضربەسى كى عكسلە ويرەن شو جملە ايلە ، عملەيە و ظيفەسىنی اخطار ايتىدى : — بوراسى محكىمەدر . سورلاون سوأللارى مناقشه ايتىدىن ، جواب ويرىكىز ! ..

متىم :

— پى ! دىدى ، و دوام ايتىدى : « رئىس بىڭ ! دەمىن اسمىي ، ياشىي ، ايشىي ، او طوردىيغىرى بى بى صوردىكىز ، سوپىلەدم . مسامعەدە يىدرىسى كىز يىنه تىكارار ايدەجىم . بى بورا يە سوق ايدىن و قەمە ايلە بىتون بونلۇڭ يېقىندىن ، پىك يېقىندىن علاقەسى واردە .

اسمم مظلوم .. قرقايىكى ياشىنەدىم . يېرىمى درت سەندەر عىنى قومپانىيادە چالىشىيورم . أولى ايدىم .. بوندىن اون بىش سەنە اول ورمدىن ئۈلىن قارىيم بىكا بىقىز چوجوغى يادكار براقدى . باشقە اولادم يوقدر .

دېلەدىكىز كىمسەلەرنى صورابىلىرىسەكىز رئىس بىڭ . يېرىمى درت سەنە دەنبرى ، ايدىكىن آلتى غىوش يۈمىيە ايلە كىرىدىكىم قومپانىيادە . بومدت ظرفىنە بىم بىكىنى كورەن ، ايشىدەن يوقدر . شوشاقلەر مەدە كورۇن بىاض صاقچىل ايش باشىنە ، كېچەلى كوندۇزلى دىدىن كە آغاردى . بىن بونكەلە افتخارىيەرم .

قادىنلەتك قۇئۇپراتىفە اشتراك ايتىسى ، قادىنلەتك شورالر تشىكلا تە ياقىندىن اشتراكلىرى ايشىجى قادىنلەتك قومۇنىست فرقە سىنە چوغالمەلرى كى موضۇعىلار او زىزىنە لەننەن يولداش بىتون اھلاب سەنەلىرى ظرفىدە چالىشىنىش ، بۇ خصوصىدە چالىشىق اىستەتلىرە دوغىرۇ يوللارى كۆستر مىشىد . لەننەن يولداشلىك بۇ خصوصىدەڭ چوق اهمىت وردىكىشى ايشىجى ئائىلەسنىڭ طرز مەعىشىتىك دېكىشىمىسى وأىلىشىمىسى دە . قادىنى أو حىاتىنە اسىرى بايان آشىجىلىق دادىلەغا باغلايمىرق علمى ، اجتماعى و سىاسى خدمتلەرە اشتراك اتىكىدىن فەلا محروم ايدىن . بى كونكى ئائىلە اسىرىلى ، بى كونكى ئائىلە طرز مەعىشى دېكىشىمدىكە كىرك قادىنلىك ، قورتولامىجىنى و كىرك سوپىالىست هىئت اجتىاعىيەسىنىڭ قورتولامىجىنى صرىخىدەر . ايشستە بى صراحتى بىزه آچىق كۆستەنەن و بى يولىدە نصىل چالىشىق لىزومى او كەرتەن لەننەن يولداشىدۇ . بۇ تىلىيات ئىن زمانىدە قادىنلەتك أو آسارتىدىن قورتولوشى آنجىق قومۇنىزم واسطەسىلە اولە بىلەجكىنى دە اثبت اتىكىدەدر .

فوزيه

مۇظاھ :

خېپط كاتى ، انسانلەتك هەكۈن بىش اون يارەسى دەشمەيە آليشىدىنىي اىچۇن لاقيد بى سىلە اتەمانماھىنى ئۆزىزىدىن صو كە رئىس ، قىرى زىيادە طوب صاقالنىك ئەتكى يېرىكىمش افې دانەلىنى ئانڭ ترسىلە سىلەكىدى ، كەنچە آنانۇن چىرىچىوەلى كۆزلىكلىنى دوزلىدى

زىزدى :

پەشىنامەنى دېكەلەتك دەكلى ؟ . آكلات باقلم ناصل

— اورتە ياشلى بى عملەيدى . لا جورد كۆملەكلىك ئەلىنىدەن آقان اىرى تى دانەلىنى سىلە ؟ قالىن ،

رئيس سبرسازاندی :

— بوناری صور میوزم، دیدی؟ و قعه‌ی حکایه‌ای دیکنزا
— ایشته رئيس بک! بو آ کللاند قلم، و قعنه‌ک
باشلانه‌جیدر. ویره جککنر حکم بوباشلانه‌جیک بیانمه‌سنے
باغلیدر. چوچ رجا ایده‌رم دیکله‌ییکنر رئيس بک!
مادام که سور دیکنرا.. مادام که شو صالحی طول دیران
بوزلرجه آداملرک قارشیسته بنم کیزلى و آجیقلی یاره‌می
دشمنک ایستیورسکنر، سزه هر شیئی آکلاهه‌جاعم..
نه دیبوردم؟ اوت!.. صاحلمی ایش باشنده،
وظیفه باشنده آغارندم. وبو یکرمی ایک سنه
ایچریسته هیچ بوجهله نه آلمه، نه وجدانه بر لکه
سوروله‌دی. اوچ باشنده، خسته‌اقلی آناسدن اوکسوز
قالان یاورومک قاننده‌کی، مینی مینی وجودنده‌کی ورم
مایاسنے قارشی اونی بسلهمک، قوتلندیرمک، جاتی
قرور تارمقدن باشقه براملم یوقدی. اونک ایچون او لنه‌دم..
اونک ایچون، آرقاد اشلم کوندو زکی بورغون‌نلقلرندن،
قهوه‌یه، میحانه‌یه دیکلنکه کیتکلکلری وقت بن هر اقسام
اویه ایرکن دوندم.. اونک ایچون حیانی، قازانجی،
حریقی، ذوقی، هر شیئی سوه سوه فدا ایتم..
یاشامه‌مه سبب هپ او قیزدی، قیزمدی.

ذاتاً سودیکم قیزی، بنی بر طاقم ای طویغولره
صاحب ایتدیکی ایچون بوسبوتون، چیلگینه‌جه سنه سومکه
باشلامشدم. اونک صحنتی قور تارمغه موفق اولدقدن
صوکره مکتبه ویدم. بزرل فقیر عمله لرز، رئيس بک!
 فقط انسانلری حقیق انسانله طوغری اولاشدیره‌جق
بولک اوقمقده واوکره‌نمکده اولدینقی بیلیرز..

قیزم بويودی. اون بدی یاشنی پیتیریبوردی.
عصمتک، چهره‌سنے، حتی تکمیل هیئت ویردیکی
تمیز نازه‌لک طوریله، نشه‌سیله، ادبیله، قادرینلعلیله،
اومنک زینتی، بورغون، قیریق کوکلک تسلیمی ایدی.

فابریقه‌ده بر طاقم ناموسلى، چالیشقاں کنچلر، قیزم
بکا بعضاً اوکله یعنی کتیرد کجه، او زاقدن غبطه‌لی
باشلرله باقیورلردی. او نلردن بینی یانه داماد آله‌قدم.
بو طاتلی و تیز امل کیجه رؤیاده بیله بنی مشغول
ایدیبوردی...
بوافاده‌نک باشندن بری موقعنده او بوقلایان مدعی
عمومی اسنده‌دی، رئیسک یوزینه باقدی:

— متهم صدده کاسین! دیدی. او، با خطره
اهیت ویرمدی؟ دوام ایتدی.

— ایشته صدده کایورم اندیلر! قیزم بويودی.
کوزه‌للشدی؛ او لنه‌جک چاغه کلدی. او ن درت سنه‌لک
بورغون‌نلقلرمک، خور و میتلرمک، او یقه‌وسزکن بر چوچ
کیجه‌لرمک مکافاتی کوره‌جکدم.

بر کون دیر کتور بی او طه‌سنے چاغیرندی. کول مسنه‌ین
بر یوز، نازک و طاتلی بر افاده ایله بکا، اداره‌نک بمله
افتخار ایتدیکنی، الاکسکی وال چالیشقاں بر عمله اولدینقی
بکا قارشی پک چوچ توجه بسله‌دیکنی سویله‌دی. صوکره
سوزی قیزیه کتیردی. اونک کوزل‌لکنی، منیتلرینی
مدح ایتدی و: «سکا براپیلک ایتمک ایسترم مظلوم
اوندی، دیدی؟ قیزینی بنم یانه ویر، بزم اوده تربیه
اولسون، چه یعنی بن پاپیم، بن اولندیریم!

آه رئيس بک! باشمه کله‌جک اولان بلای عقلمند
چیره‌دم بیله... او آنده بابالق ضعفته قاپیلدم.. یاورومی
مسعود، صرفه، برخانم افتدى او له‌رق کوزمک اوکنه
کتیردیم. بکا بو سعادتی تکلیف ایدن آدامک ایکی النی
اوپدم، تشكر ایتم.. ابرتسی صباح قیزیم دیر کتورک
قوناغه بولشدی.

أومک طادی قلاماشدی. لكن یاوروجغمک
سعادتی، استقبالي ایچون هر شیئه قاتلانه‌جقدم. اون
بنش کونده بر بنی کورمکه کله‌جکدی، بولیه سوزلشمشدک.
بو بکا یتردی.

آیدیناچ

ایشیتندیکزى رئیس بىك ئىم مقصوم، كوللر كى
تر تميز قىزم بوسقىل حرىقى باشدن چىقارمىشدى. مع ما فيه
يىش كىندى ضبط ايتىم.
— تعمير اىتك بورجىكىزدر! دىدم.

او موزلىنى سىلىكدى. آنى يان جىبىه صوقدى
وصوكره او كە بش اون لىرا فېلاتەرق:
— هايدى، آلدە دفع اول! دىبە باغىرىدى.

ئىم ناموسى، سىز زنگىنلرك، سىز بورزووالرڭ
بوتون خىزىنه كىزدىن.. بىك قات، يوز بىك دها فضله
دگن بىر عملەتك ناموسى اوچ بىشىرىشلە صاتىن آلمق
ايستەين بوملۇعنى، او دقىقىدە كۆزلىم، بىر يابان طومۇ.
زىندىزدە آشاغى كوردى. يو مرۇقلۇرى چىقەرق اوزرىنى
دوغرۇ يورۇدم. سلاخە طاوارەنم، او لادى عرضىز
قويدىقدن صوكره، يېتىم دە برافق ايستەدى.

ماصەستك اوزىنده، او بىچى سىورى بىر كاغذ يېچانى
طورپىوردى. آلمۇم بىو ناموس خرسزىنىڭ كۆكىنە،
تاصاپىنە قادار صاپلادم. بىر سىس بىلە چىقارمىدەن يو
يېقىلەدى؟ ئولىشدى... .

بن بوندن سىركە قاچە بىليرىم. كېتىم تسلىم اولدم.
انسانلرك عدالتى سىز تخللى اىتىپە جىكىكىز... . ايشتە
افادەم بوندن عبارت رئیس بىك!

يېتىنە او طوردى؟ بىكلەدى. حماكمە قرازىنىڭ تفھىمى
اون كون سىركە يە تعليق ايندى.

واون كون سىركە بوقرار علوم اولدى. مەتم،
اون بىش سە كورە كە محکوم ايدىلشىدى...

اب محمد اکرم

اعلان

براداره مأمورى آربىورز، طالبىلرك باب عالي ٦٦ نومرو دە
آيدىمەق، ادارە خانە سەھى مراجعتارى

ايلك دفعە سىنە كىلدى. مەنۇنى، يوزى كولبىردى.
سوكره بىر دفعە، بىر دفعە دە كىلدى. بولانىق
كۆزلىنە، بىم دقلى، بابا نظرلىم بى آز كدرسەزەر
كى اولدى. صىقىشىرىدم، سوپەمدى. اوئىن سوكره
چىن اون بش كون ظرفە سانكە دىنيا بىكا زىندان
اولىشدى؟ نفس آلاقىچە يوتدىق هوا بىنى بوغىور كىيدى
ايچىمەكى مىراق، بى بىر قورت كى كېرىپىوردى.

دېرىكىن بى كون داها كادى. كۆزلىينىڭ آلتى
چورومش، چوق ضۇيغۇلامشىدى. بوسفر، هېيچ
اىصرار اىتەيە مىدان براقىدەن، صىرمە صاجلى، كۆزلى
باشنى قوينە ياسلادى و كۆز ياشلى ئارەسىنە بىكا..
او غرامش اولىيىنى بوبۇك فلاكتى، او لانجە چىرىكىلىكى
اولانجە ايڭە نېجلەكىلە آكلاڭدى! ..

پىنەدىن اورولىشىم. او دقىقىدە بن ناصل اولدى دە
ئولەدم؟ يېكىرىدى درت سەلك امكارىيە مقابل، پاطرون،
ئىم آڭ مقدس ماللى، يىكانە مالكىي، ناموسى چالىشىدى.
بوتون املارم، چوروك بىنا كىي تېھە يېقىلەم، بىنى
آلتىنە أزمش، ايشە يارايمە جىق بىر حالدە، جانلى بى
پاچاورە حالە قويىشىدى.

بابا قىز، اوست.. قىزملە بن آرتق يوز يوزە باقامىور-
دق، باقامىيە جىقدىق. بىلە كۆزىم دە بىن دە اتخارايدە جىكىدك،
رئیس بىك! كاشكە يىدە يىدك! ..

فقط، ايچىمە بى اميد كىلدى. كىندىجە بى رىزاتى
تعمير ايچۈن بىر چارە دوشۇندم. دېرىكتورە كېتىم.
بى دفعە اوئىك يانە بىك كۆچ كېرىپىلەم. قېۋىسندە
بىكلەين كۆپكىلە بن كۆپك كىي يالواردمىدە اوپىلە كېردىم.
سلام وىردى! هېيجاندىن تىزىھەين سىسىمە دردى
آكلاڭدىم. دېرىكتور، شىشمان چەھەسە كومولۇن فەرسىز
كۆزلىلە بىكا باقىدى، باقىدى..

— نېياپەيم؟ دېدى؛ قىزكچوق كۆزل! بى باشدە
چىقاردى.